

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Comaniciu Cristina, prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Simpozionul anual „Primăvara școlii – convorbiri didactice la Alba Iulia” - Prof. Deák-Székely Szilárd Levente	2
Un test de verificare ... altfel – Prof. Oros Ligia Elena	3
Profesorul Pleșa Iancu-Iosif, din Albac, regele neîncoronat al sportului din Țara Moților – Prof. Ursu Eugen	5
Inițiative în politica externă a „Prințului de aur” Constantin Brâncoveanu între marile puteri - Prof. Cetean Daniela Valeria	8
Panoul electric – mijloc didactic de eficientizare a predării – învățării-evaluării în grădiniță - Prof. cons. Cîmpean Lucia	12
Natura – cel mai bătrân matematician – Prof. Oțelea Mariana	15
Rolul parteneriatului grădiniță – familie – comunitate în soluționarea problemelor preșcolare – Prof. inv. preșcolar Balea Livia Valentina	17
Pământul suntem noi, oamenii! – Prof. Căpâlna Daniela	19
Valențele instructiv-educative ale jocului didactic matematic - Prof. inv. primar Borbely Ștefania Simona	21
Rezultatele școlare – obiect al evaluării didactice – Prof. inv. primar Szilagyi Tomoiu Mihaela	23
Subiectul al doilea la proba scrisă a examenului de bacalaureat - Prof. Pop Romina	25
Scopul și necesitatea educației ecologice - Prof. Pașca Adriana	28
Proiect educațional „Salvați Pământul” - Prof. inv. preșcolar Bara Nicoleta Livia	29
Invitație la lectură ... o istorie reinterpretată - Prof. Cîndea Tereza	31
Programul Job Shadow Day la Liceul Teoretic Teiuș, ediția a XIV-a - Prof. Popa Adriana	33
Formarea conduitei morale prin fiecare lecție predată - Prof. Buta Violeta	34

SIMPOZIONUL ANUAL „PRIMĂVARA ȘCOLII - CONVORBIRI DIDACTICE LA ALBA IULIA”- EDIȚIA A VII A - 18 MARTIE 2016

Prof. Deák-Székely Szilárd Levente, director CCD Alba

TEMA SIMPOZIONULUI:

„Învățământ și eficiență în spațiul autohton”

INSTITUȚII PARTENERE

UNIVERSITATEA “1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI ALBA
CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ALBA

LOCUL DE DESFĂȘURARE:

Casa Corpului Didactic Alba

SCOPUL:

Creșterea numărului de cadre didactice capabile să realizeze un sistem educațional stabil, echitabil, eficient și relevant pentru comunitățile în care trăiesc și lucrează.

Inițierea unui dialog între cadrele didactice ale județului referitor la eficiența învățământului în spațiul autohton, cu referire la modalitățile practice prin care participarea la diversele proiecte derulate a influențat calitatea și performanțele elevilor și absolvenților. Dorim ca aceste performanțe și calități să fie vizibile în creșterea calității vieții comunității din care provin acești elevi. Considerăm că o „performanță” și o „calitate” care nu este utilă celor care investesc în ea nu poate fi considerată ca atare într-o țară aflată în criză, care are probleme în a-și realiza propria bunăstare economică pentru poporul său.

GRUPUL ȚINTĂ: simpozionul se adresează tuturor cadrelor didactice și elevilor din județ preocupați de eficiența învățământului în spațiul autohton.

Simpozionul a fost lansat în data de 03 februarie 2016, prin anunțarea pe site-ul CCD Alba respectiv pe poșta electronică albanet a începerii activităților de înscriere a lucrărilor.

La simpozion s-au înscris un număr de **117 cadre didactice**, pe baza a **92 de lucrări** alcătuite, un număr de 25 de lucrări fiind scrise în parteneriat de câte 2 cadre didactice.

Au participat cadre didactice din toate zonele județului, reprezentând atât grădinițe, școli primare, școli gimnaziale precum și colegii naționale, colegii tehnice sau licee vocaționale. Din cei 117 participanți la simpozion am avut 21 de educatoare, 27 de învățători, 68 de cadre didactice de diferite specialități precum și o bibliotecară.

Tematica abordată a fost corect încadrată în tematica simpozionului, lucrările au avut caracter practic aplicativ în cea mai mare parte, iar lucrările care au abordat parte teoretică de metodică, pedagogie sau psihopedagogie au avut un înalt nivel academic.

Felicităm toți participanții, fiecare cadru didactic implicat va primi o diplomă de participare pe care va fi specificat ISSN-ul acestui simpozion, adică **ISSN 2069 – 9093**
ISSN – L – 2069 – 9093, așa cum este el înscris în registrul publicațiilor.

UN TEST DE VERIFICARE... ALTFEL

Prof. Oros Ligia Elena, Colegiul Național "HCC" Alba Iulia

În acest an școlar predau fizică la o clasă de a X-a în cadrul Colegiului Național „HCC” Alba Iulia. La data de 11 aprilie 2016 am finalizat cu elevii mei capitolul 2 al planificării anuale, anume „Producerea și utilizarea curentului continuu”. Am făcut o recapitulare a întregului capitol împreună cu elevii, pe baza verificării însușirii cunoștințelor teoretice și a deprinderii aplicării în probleme a celor învățate. Am urmat firul logic al capitolului, pornind de la producerea curentului electric continuu, de la modul în care mărimile fizice intensitate a curentului electric, rezistență electrică, tensiune electromotoare, putere și energie electrică se folosesc în diversele situații. Am continuat cu punctarea legilor lui Ohm pentru o porțiune și pentru întregul circuit, ca aplicare a acestor legi având modul de grupare a rezistoarelor în serie, paralele sau mixt. Pentru circuitele complexe, în care avem sursă de tensiune electromotoare caracterizată de E și r , am exemplificat modul în care se aplică legea lui Ohm pentru întregul circuit.

Parcursul a continuat cu modul în care folosim teoremele lui Kirchhoff pentru stabilirea curenților electrici ce iau naștere în circuite complexe, folosind aici atât rezistori din circuitul extern sursei cât și valori diferite de zero pentru rezistențe interioară a surselor, insistând asupra modului de alegere a nodurilor și ochiurilor de rețea, reluând ce înseamnă să obținem la calculul numeric o valoare negativă pentru una din intensitățile curentului electric.

Am continuat cu inducția magnetică, forța electromagnetică, modul în care calculăm inducția magnetică pentru diferitele tipuri de curenți electrici, modul în care interacționează între ele 2 conductoare străbătute de curenți electrici.

Am reluat și noțiunile despre fluxul magnetic, inducția electromagnetică și autoinducția unui circuit alimentat cu curent electric. Am exemplificat împreună cu elevii modul în care se aplică regula burghiului drept, regula mâinii stângi respectiv regula mâinii drepte pentru aflarea sensului fiecărui vector în funcție de caz.

Am recomandat elevilor să acorde timp pentru revederea celor informații în caietele de notițe astfel încât în data de 15 aprilie să poată să se prezinte la nivelul cel mai bun la un test din acest capitol. Am avut o mică reticență în a formula subiectele de test în forma în care am cerut elevilor să le rezolve, nu mai aplicasem această metodă nici o dată înainte de asta la un test, deși o mai aplicasem la teme pentru casă sau la sarcinile de lucru date elevilor în timpul orelor de curs.

Pentru test, am spus elevilor că vor crea singuri subiectul testului, singura cerință fiind să aibă două puncte, unul legat de o parte de teorie din capitolul supus evaluării, celălalt să fie o problemă în care individual să specifice datele problemei, având grijă să respecte ordinul de mărime și unitățile de măsură, lucrarea să nu semene în nici o formă cu a vecinului de bancă. Timp de lucru au avut 40 de minute, după fiecare 10 minute îi atenționam referitor la contorul de timp, ca să nu se întindă prea mult la partea de teorie sau de aplicare a teorie în defavoarea celui alt punct.

Am avut 18 elevi care au fost prezenți la respectiva oră și au rezolvat testele în varianta cerută de mine. Sau aproape...

În tabelul următor arăt modul în care au ales noțiunile pentru partea de teorie respectiv cea de aplicație, pentru a respecta intimitatea persoanelor am notat elev x la fiecare din ei.

	PROBLEMA	TEORIE
ELEV 1	GRUPAREA REZISTOARELOR	AUTOINDUCTIE
ELEV 2	COMPUNEREA FLUXURILOR MAGNETICE	FLUXUL MAGNETIC
ELEV 3	FLUXUL MAGNETIC	FLUXUL MAGNETIC
ELEV 4	GRUPAREA REZISTOARELOR	PUTEREA ELECTRICA
ELEV 5	FORTA ELECTROMOTOARE	AUTOINDUCTIE
ELEV 6	GRUPARE REZISTOARE SERIE	INDUCTANTA UNUI CIRCUIT ELECTRIC
ELEV 7	GRUPAREA REZISTOARELOR	PUTEREA ELECTRICA

ELEV 8	GRUPAREA REZISTOARELOR	INDUCTANTA UNUI CIRCUIT ELECTRIC
ELEV 9	LEGEA OHM ÎNTREG CIRCUIT	ENERGIE ELECTRICA
ELEV 10	GRUPAREA REZISTOARELOR	DEFINIȚIA CURENTULUI ELECTRIC
ELEV 11	LEGEA OHM ÎNTREG CIRCUIT	PUTEREA ELECTRICA
ELEV 12	GRUPAREA REZISTOARELOR	DEFINIȚIA CURENTULUI ELECTRIC
ELEV 13	COMPUNEREA FLUXURILOR MAGNETICE	LEGEA INDUCTIE ELECTROMAGNETICE
ELEV 14	GRUPAREA REZISTOARELOR	INDUCTANTA UNUI CIRCUIT ELECTRIC
ELEV 15	GRUPAREA REZISTOARELOR	INDUCTANTA UNUI CIRCUIT ELECTRIC
ELEV 16	INDUCȚIA MAGNETICĂ LA CONDUCTOR LINIAR	LEGEA INDUCTIE ELECTROMAGNETICE
ELEV 17	FORȚA ELECTROMOTOARE	FLUXUL MAGNETIC
ELEV 18	GRUPAREA REZISTOARELOR	LEGEA INDUCTIE ELECTROMAGNETICE

Se poate observa că într-un singur caz a fost aleasă aceeași temă și pentru teorie și pentru aplicația numerică ce trebuia compusă.

Totuși, chiar dacă au ales subiecte diferite pentru teorie și pentru aplicație, a contat atât corectitudinea rezolvării cât și gradul de dificultate al aplicațiilor. Am spus de la începutul testării că vor fi punctate mai bine probleme mai complexe, precum și cât de complet este tratat punctul de teorie. Am avut elevi care au dat corect definiția mărimii fizice sau a fenomenului, dar fie au uitat de unitatea de măsură a respectivei mărimi fizice, fie nu au făcut desen sau schemă pentru a explica complet modul în care se aplică o lege sau se definește o mărime fizică.

La partea de probleme, se constată că cea mai frecventă alegere a fost o aplicație care să se rezolve pe baza grupării mixte a rezistoarelor (9 alegeri), apoi a urmat ca frecvență alegerea de aplicații cu legea lui Ohm pentru întregul circuit (2 alegeri), compunerea fluxurilor magnetice (2 alegeri), forța electromotoare (2 alegeri), respectiv câte o alegere pentru gruparea rezistoarelor în serie, fluxul magnetic și calculul inducției magnetice create de un conductor liniar străbătut de curent electric.

La subiectul de teorie, am avut cele mai multe alegeri pentru inductanța unui circuit electric (4 alegeri), flux magnetic (3 alegeri), putere electrică (3 alegeri), legea inducției electromagnetice (3 alegeri), autoinducție (2 alegeri), definiția curentului electric (2 alegeri) respectiv o alegere pentru energia electrică.

Nu toți elevii au rezolvat corect și complet punctele testului, drept urmare notele obținute au fost:

Nota	7	8	9	10
Număr note	2	4	6	6

Din cele 18 note, se obține un total de 160 de puncte, ceea ce conduce la o medie a clasei de 8,88 (opt 88%).

Spre deosebire de media testărilor anterioare, cu subiectele construite de mine, pot spune că această medie este cuprinsă între mediile obținute pe alte teste, adică 8,85 și 8,96 – doar că media de 8,85 este obținută la o prezență la test de 28 de elevi iar cea de 8,96 la o prezență la test de 32 de elevi.

Voi repeta acest tip de test la nivelul unității de învățare pe care urmează să o încep, anume „Producerea t.e.m. alternative și circuite de curent alternativ”, pentru a vedea cum se schimbă media notelor la test dacă verific un număr mai mic de lecții și de noțiuni.

PROFESORUL PLEȘA IANCU-IOSIF, DIN ALBAC, REGELE NEÎNCORONAT AL SPORTULUI DIN ȚARA MOȚILOR

Prof. pensionar Eugen Ursu- Alba Iulia

1 august 1987 „E o revelație și e o bucurie să afli, la Albac, prin strădania tuturor, prin inspirația profesorului Iancu Pleșa, prin vîna copiilor, atîtea rezultate sportive strălucite, atîta aur și demnitate, în sport și nu numai în sport”. Plecăciune ! Adrian Păunescu

Născut în localitatea Albac, acolo unde spiritul de dreptate națională și socială a lui Horea și Avram Iancu se mai păstrează încă viu și cred că nu vor dispărea niciodată, o zonă mirifică și cu rezonanță istorică situată în inima Munților Apuseni, din vârful căreia întinzând mîna spre ceruri ai impresia că atingi arealul supranatural al Îngerilor, ființe spirituale care ne intermediază legătura cu Divinitatea, Iancu Pleșa a venit pe această lume într-o zi de sîmbătă (14 aprilie 1939), din părinții Ioan și Samfira, o familie de moți creștini și buni gospodari. Binecuvîntați de Dumnezeu cu cinci copii, acum, doar el mai este în viață, ceilalți privindu-l alături de părinți, de undeva de pe bolta albastrului infinit al Raiului.

Hotărâți ca la naștere să-i pună numele de Horea – dacă era să fie băiat – planurile părinților aveau să se schimbe între timp, întrucît, fratele dinaintea lui, a murit la vârsta de un an, înainte ca el să se nască, așa că, în cele din urmă, părinții au decis să nu renunțe la acel falnic nume și să-i pună și lui numele fiului decedat, Iancu. Poate că pentru înălțarea prematură a celui de-al treilea copil în universul înstelat și infinit al cerului, Dumnezeu i-a recompensat pe părinți ca ce-l de-al patrulea născut să fie tot băiat, îndeplinindu-le astfel dorința să aibă un fecior care să poarte mărețul nume Iancu și împodobindu-i parcă pieptul cu „două inimi” deoarece, la maturitate, acest munte de om, a ajuns să fie falnic ca un brad, puternic ca un urs și în plus, cu o zestre genetică intelectuală, morală și de voință cât pentru doi oameni obișnuiți.

Fiind considerați oarecum „mai aproape” de Dumnezeu, dovadă încărcătura spirituală, bunătatea sufletească, înțelepciunea morală și cumpătul, cu care au fost binecuvîntați, moții au înțeles, mai bine decît alții, că își vor scăpa pruncii de sărăcie numai prin zestrea creștină, morală și profesională pe care le-o oferă educația școlară. Drept dovadă, la fel ca și mulți alții, părinții acestuia și-au îndrumat cei patru copii, rămași în viață, spre școală, avînd mulțumirea că au învățat bine și că au putut să-i scape de povara dusului prin țară cu „Doniți și cu ciubară”, așa cum le-a fost datina moților să trăiască.

Și după cum „vine vorba” că la Albac, copiii, imediat după ce învață să meargă în picioare se apucă și de sport, nici Iancu Pleșa nu avea să facă excepție de la „regulă”. Cea mai bună dovadă este faptul că îndrăgind sportul de mic - în clasa a VII-a era titular în echipa de volei a seniorilor - la maturitate și-a desăvârșit pregătirea teoretică și practică prin studii de specialitate care vizau în special latura fizică a perfecționării umane (la atenieni exista conceptul kalos kai agatos = om frumos și bun) după care s-a dedicat cu multă dăruire, pasiune și devotament, educării copiilor în spiritul moralei creștine și formării deprinderilor sportive: atletism, volei, schi, trîntă și a deprinderilor motrice aplicative specifice PSI sau a activităților practice curente. Despre latura fizică a pregătirii umane, medicul clujean Iuliu Hațieganu, supranumit și „Hipocrate al românilor”, spunea: „Fără cultură fizică nu se poate concepe o educație integrală, ea este o disciplină care transformă fizicul în purtător de valori spirituale”. Prin urmare, profesorul Iancu Pleșa s-a conformat toată viața acelui concept promovat de doctorul Iuliu Hațieganu.

Școala și anii de studii:

După absolvirea primelor patru clase primare și a Școlii elementare de 7 clase, în satul natal, începînd din toamna anului 1955 s-a înscris la Școala profesională silvică din Cămpeni pe care a absolvit-o în anul 1958. Au urmat apoi doi ani de armată la Compania de Pompieri din orașul Ștei, reg. Crișana, după care, între anii 1962-1968 a lucrat ca și contabil șef la Cooperativa de Consum din Albac. Ambițios din fire, dornic de afirmare și de autodepășire, între anii 1962-1966 a urmat liceul din Cămpeni, cursuri fără frecvență, obținînd diploma de Bacalaureat ceea ce l-a îndemnat și de această dată să nu se oprească aici și să dea admitere la facultate. Drept urmare, în anul 1968, a fost admis la Facultatea de Educație fizică, din cadrul Institutului Pedagogic de 3 ani din Oradea, pe care a absolvit-o în 1971.

Evoluția profesională și rezultatele sportive remarcabile, obținute de-a lungul carierei didactice, unice în toată zona Munților Apuseni și poate chiar din țară, dacă ne referim la mediul rural, demne de invidiat de către orice profesor de educație fizică, nu sunt întâmplătoare, fiindcă iată care a fost atitudinea și comportamentul tînărului Iancu Pleșa pe toată durata studenției. Contabilul sau moțul cum îi spuneam noi colegii, a fost unul dintre cei mai conștiincioși studenți din facultate de la acea vreme. Astăzi poate părea de domeniul SF-ului să-i spui unui student că Iancu Pleșa, la vremea studenției nu a avut nici o absență

nemotivată, că a promovat toate examenele cu note bune și foarte bune, dovadă că în toți anii de studiu a avut bursă iar la Examenul de Stat a obținut media 9,50 (nouă 50%), fiind printre primii, în ordinea mediilor, dintre cei aproape cinci sute de absolvenți ai facultăților de Educație fizică din țară. Pe scurt, perioada cât a fost student poate fi rezumată astfel: participarea la cursuri, ore practice, seminarii și lucrări de laborator, studiu individual în fiecare zi, antrenamente și sesiuni de examene - fără restanțe. Mult așteptata vacanță de vară și-o petrecea acolo sus la munte unde îl aștepta coasa și adunatul fânului.

Amenajarea bazei materiale a școlii:

Răspunzând „chemării munților” deasupra cărora mai plutește încă „duhul” lui Horea și Avram Iancu, spunându-le parcă moților să nu-și părăsească pământul pentru care ei s-au luptat și dorinței părinților de a-și vedea feciorul, de acum bine școlit, cât mai aproape de ei, pentru a avea, vorba poetului Mihail Eminescu „Un stâlp la bătrânețe”, la terminarea facultății (1971) acesta le-a îndeplinit dorința de a-l avea lângă ei și s-a întors la Albac deși, după media pe care a avut-o, la repartitie ar fi putut opta pentru un post din oricare oraș al țării. A activat la Școala Generală din Albac timp de 35 de ani, din anul 1971 și până în anul 2006 când s-a pensionat definitiv. Între anii 1993-1997 a îndeplinit funcția de director al școlii iar între 01.09.2001- 01.09.2004, deși se pensionase în anul 2001, a fost rechemat la școală și numit profesor suplinitor și Director cu Delegație. În perioada directoratului său au fost lambrisate toate sălile de clasă, s-a procurat mobilier nou și au fost amenajate mai multe cabinete școlare printre care unul de informatică, Centrul de Documentare și Informare – CDI, a fost introdusă încălzirea centrală în școală, s-a dat în folosință o sală de sport și a fost amenajat Muzeul Sportului din Albac. La toate acestea nu trebuie uitat că, încă din primul an, de la venirea sa ca profesor în această școală, a fost preocupat de amenajarea bazei sportive și împreună cu directorul școlii de atunci, regretatul prof. Vasile Negrea și sprijiniți de fratele acestuia ing. Dumitru Negrea, în perioada 1971-1973 curtea școlii, care era o mlaștină, a fost transformată într-un microcomplex sportiv bituminizat, cuprinzând terenuri de handbal, volei, tenis de câmp, sector pentru sărituri, pistă de alergări cu două culoare lungi de 80 m, portic pentru gimnastică și atenție: instalație de iluminare nocturnă!! Tot atunci au fost procurate peste 200 de perechi de schiuri iar în apropiere de școală sau amenajat pârtii pentru schi fond, schi alpin, biatlon și săniuțe, cea de schi fiind denumită „metaforic”, de către copii, „pârtia campionilor”.

La cele 586 de locuri I - III obținute de acei „pui de moți”, în cadrul competițiilor județene și naționale nici nu cred că exista un nume mai potrivit. Bravo lor.

Impresionat de realizările din perioada în care Iancu Pleșa a îndeplinit funcția de director, și evident de rezultatele obținute de elevi săi la concursurile sportive, unul dintre inspectori școlari generali spunea: „Dacă aş putea pune școala aceasta pe roți, aş duce-o prin tot județul, să o vadă lumea și să ia și alții exemplul conducerii școlii din Albac”. Dar, așa după cum spunea Napoleon Bonaparte despre viață, că: „De la sublim la ridicol nu este decât un pas”, următorul inspector general, l-a schimbat din funcția de director, pentru ca apoi, noul inspector general să-l numească din nou?? Ce ți-este și cu politica asta!! Dar și mai interesantă este atitudinea unui grup de „prieteni” care preocupați de activitatea directorului „i-au pregătit până și coliva” declarându-i sufletul înălțat la cer - a se revedea ziarul Unirea nr. 3811 din data de 17 ianuarie 2003. Numai că, așa cum spuneam, Dumnezeu parcă i-a dat acestui om două inimi și în ziua cu pricina, conștiincios ca întotdeauna, „s-a ridicat din frumosu-i copârșeu virtual” și s-a dus la ședința cu directorii, doar cum putea să lipsească tocmai el, Iancu Pleșa, directorul școlii din Albac ??

Activitatea științifică, metodică și de perfecționare:

În paralel cu activitatea desfășurată pe terenurile de sport și pârtiile de schi, profesorul Iancu Pleșa, nu a uitat nici un moment că, tânăr fiind, are încă de parcurs o perioadă de studiu și examene care să-l consacre cu adevărat din punct de vedere al pregătirii de specialitate. Astfel, a parcurs, în timp oportun, toate treptele de perfecționare didactică: în 1974 a obținut gradul didactic Definitiv, în 1979 gradul didactic II iar în 1985 gradul didactic I, Și fiindcă activitatea de perfecționare continuă a devenit pentru el un mod de viață, nu s-a mulțumit doar cu cât studiase până atunci și după 25 de ani de la terminarea facultății s-a înscris din nou la facultatea de Educație fizică din cadrul Universității din Oradea, completându-și studiile superioare de lungă durată (SSD) în perioada 1997-1999. Astfel, cu doi ani înainte de a se pensiona, pentru limită de vârstă, a obținut Diploma de Licență.

Rezultate sportive obținute la nivel de județ:

Vorbind despre activitatea de 35 de ani ai profesorului Iancu Pleșa mi-am amintit despre ceea ce spunea marele filosof Immanuel Kant cu privire la cei care și-au ales ca profesie aceea de a-i educa pe alții: „Educația este cea mai mare problemă și cea mai grea care s-a putut da spre rezolvare omului”. Așa este, dar cu toate acestea, Iancu Pleșa și-a îndeplinit „Magna cum laude” această misiune, făcând apostolat din profesia de dascăl. Cel mai bine „vorbesc” însă rezultatele sportive obținute de elevii săi în cadrul competițiilor județene, naționale și internaționale, și în mod special ale celor care, deprinzându-și plăcerea, au

continuat să-l practice la nivel de performanță, devenind peste ani ambasadorii incontestabili ai sportului din Albac și ai marelui profesor și antrenor care i-a lansat.

Încercând să fac un centralizator al acestora, pe toată perioada cât Iancu Pleșa a activat ca profesor în Albac, 1971-2006, datele statistice se prezintă în felul următor: Atletism, 54 locuri I; 22 locuri II; 25 locuri III. Cros: 10 locuri I; 11 locuri II; 5 locuri III. Sanie: 4 locuri I; 5 locuri II; 5 locuri III. Schi fond-biatlon : 207 locuri I; 175 locuri II; 156 locuri III. Trântă : 10 locuri I; 2 locuri II; 3 locuri III. Volei: 16 locuri I; 9 locuri II; 4 locuri III. Prietenii pompierilor : 31 locuri I.

Rezultate sportive obținute la finalele pe țară: 23 locuri I; 21 locuri II și 22 locuri III, la următoarele ramuri sportive: Atletism- două locuri I obținute de Pașca Ioan la 100 m și Petrușel Marian la 600 m și un loc II obținut de Pleșa Adriana la săritura în lungime. Schi fond – biatlon: Locuri I: 17, obținute de elevii: Pleșa Adriana (4); Trif Horea (1); Negrea Marcela (3); Pleșa Casian (1); Oneț Ioan (1); Oneț Sanda (1) Joldeș Laura (5) și Pătrușel Valentin (1). Locuri II: 13, obținute de Pleșa Casian(1); Pașca Vasile (2); Negrea Dana (2); Pașca Ioan (2); Negrea Marcela (2); Morar Zenu (3) Joldeș Laura (1). Locuri III: 18, obținute de: Negrea Narcela (2); Costea Vasile (2); Petrea Dorin (1); Oneț Sanda (3); Negrea Dana (3); Scrob Radu (1); Negrea Mirela (2); Oneț Marcel (3) și Petrea Dan (1). Prietenii pompierilor : 4 locuri I obținute în anii: 1981 la R.Vâlcea; 1986 la Homorod - Harghita; 1996 și 2000 la Piatra Neamț. De asemenea a mai obținut: 7 locuri II și 3 locuri III.

Campionatele europene : În anul 1995, doi elevi de la Școala Generală din Albac: Pleșa Angela - Sanfira și Oneț Cristian au făcut parte din echipajul Prietenii Pompierilor, care a reprezentat România la CE desfășurat la Arco – Italia. Doi ani mai târziu, în 1997, întregul echipaj al Școlii Generale din Albac, format din elevii: Popa Ancuța, Lazăr Mirela, Onețiu Narcisa, Han Marian, Pașca Tudor și Petrea Marius, avându-l ca antrenor și conducător de lot pe profesorul Iancu Pleșa, au reprezentat România la CE desfășurat la Herning-Danemarca.

Și dacă tot vorbim despre sportivii și sportul de masă din Albac aș mai vrea să dau două nume: prof. Emil Culda, care în doi ani consecutivi 1963 și 1964, la finalele pe țară, la trântă, s-a clasat pe locul I iar în 1964, Todea Nicolae, a ocupat locul II. Ulterior, acesta a continuat sportul de performanță la lupte greco-romane activând în Divizia A la Farul Constanța și I.M.U.M Medgidia. De asemenea, echipa „Cerbul” din Albac înființată în anul 1960, a câștigat locul III pe țară la volei - Cupa tineretului, București - 1969.

Însumând aceste rezultate am ajuns cifra de 824 locuri I-III, dintre care 755 la nivel județean și 69 la finalele pe țară. Este mult, este puțin, las cititorii să decidă. Dar, trebuie știut că toate acestea însumează multă pasiune și muncă din partea copiilor, sacrificii din partea părinților și toate la un loc din partea profesorului la care mai trebuie adăugat profesionalismul.

Sportul de performanță : Este o mândrie pentru noi toți dar mai ales pentru albăceni, când știu că de la ei din sat s-au ridicat sportivi de valoare care au activat în sportul de performanță. Astfel, de sportivi sunt: Todea Nicolae – lupte greco romane; Ioan Buta- haltere, multiplu medaliat cu argint și bronz la CM și CE, Maestru Emerit al Sportului – Clubul Steaua București; Victor Chezan și Traian Corcheș (ultimul și-a încheiat activitatea la Bayern Munchen) – în loturile României de juniori, tineret și seniori la volei; Șagău – Todea Monica - multiplă campioană mondială la fotbal-tenis, Maestru Emerit al Sportului din anul 2003; Adriana Pleșa – lotul național de schi; Marin și Vasile Negrea – campioni naționali haltere juniori; Domin și Mircea Pleșa – campioni naționali la haltere juniori.

Diplome și titluri acordate: Pentru activitatea desfășurată și rezultatele remarcabile obținute de-a lungul carierei didactice a fost recompensat cu: Diploma de Onoare a Consiliului Național al Organizației Pionierilor din R.S.România – 1975; Diploma de Onoare a Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, pentru merite deosebite în activitatea de Educație fizică și Sport în Republica Socialistă România – 1978; Profesor evidențiat pentru întreaga activitate în școală din partea Ministerului Educației și Învățământului – 1981; Membru al Consiliului Național pentru Educație fizică și Sport 1982 – 1989; Membru al Federației Române de Schi-Bob 1982 – 1989. Și totuși, am să fac o mică paranteză și să spun că după părerea mea, cea mai mare „distingție” pe care a primit-o sunt cuvintele de suflet adresate de o fostă elevă de-a sa, Șagău-Todea Monica, ajunsă peste ani, multiplă campioană mondială, care a spus: „Nu pot să îmi uit pe cel care mi-a îndrumat primii pași în sport, dl. prof. Pleșa Iancu din comuna mea natală, căruia îi port o admirație deosebită” (Interviu luat de Alexandra Mateș – ziarul Unirea din 22 ianuarie 2013). Și fiindcă pe 16 aprilie și „Moața noastră” Șagău-Todea Monica, împlinește o frumoasă vârstă, pentru prima dată în viață, am ocazia să-i spun unei multiple campioane mondiale La mulți ANI, să te bucuri de fetița și de soțul tău, de părinți și niciodată să nu-ți uiți locurile de unde ai plecat. Sunt rare cazurile când cei ajunși să aibă un Renum, își mai aduc aminte de dascălii care le-au îndrumat primii pași în viață. Legat de acest aspect cineva spunea: „Dascălii sunt ca niște lumânări aprinse, cere se sting încet, luminându-i pe alții”. Așa este.

Închizând paranteza și revenind la profesorul Iancu Pleșa, mi-am amintit de poetul ardelean Octavian Goga, care într-unul din versurile poeziei „Dascălul”, referindu-se la învățătorul său îl descria ca pe un „Sfânt dintr-o icoană veche”. Ei bine, cunoscându-l ca student și apoi aflându-i întreaga activitate didactică și evoluție profesională, fără teama de a exagera, îndrăznesc să spun cu mândria sinceră de a-i fi fost coleg, dar fără a-l flata, că pentru tot ceea ce a făcut pentru elevii săi, pentru satul în care s-a născut și pentru învățământul românesc, profesorul Iancu Pleșa, poate fi preaslăvit „Un sfânt dintr-o icoană veche”. Și chiar dacă în fața unor astfel de oameni nu ne închinăm ca la Sfintele Moaște sau ca la Sfinții din icoane, trebuie să le facem cunoscută activitatea cu speranța că generațiile care urmează le vor lua exemplul. Întotdeauna avem nevoie de repere, de exemple, de modele și de mentori care să ne călăuzească în viață, iar prof. Iancu îndeplinește toate aceste cerințe. Prin tot ceea ce a realizat – rândurile de față cuprind doar o mică parte a activității acestui om și mare profesor.

Acum la ceas aniversar, când împlinește frumoasa vârstă de 77 de ani, în numele foștilor colegi, absolvenți ai Facultății de Educație fizică din Oradea, promoția 1970/1971 doresc să-i transmit viață lungă, multă sănătate și un călduros LA MULTI ANI !

Pleșa Iancu la 77 de ani

INIȚIATIVE ÎN POLITICA EXTERNĂ A „PRINȚULUI DE AUR”. CONSTANTIN BRÂNCOVEANU ÎNTRE MARILE PUTERI

Prof. Cetean Daniela Valeria, Colegiul Național "Horea, Cloșca și Crișan" Alba Iulia

Personalitate marcantă a timpului său, Constantin Brâncoveanu a știut vreme de mai bine de un sfert de veac să apere - îndeosebi prin arta diplomației ridicate la culmi neatinse până atunci - integritatea pământului strămoșesc, să lupte nu numai pentru independența principatului muntean, dar și a provinciilor surori Moldova și Transilvania când a putut, să manevreze cu îndemânare și să exploateze contradicțiile dintre puterile rivale, imperiile otoman, habsburgic, țarist și Polonia pentru a salva neatârnamarea neamului. El s-a menținut în scaunul Țării Românești aproape 26 de ani -

stabilitate nemaîntîlnită din vremea lui Matei Basarab – datorită cumpătării și chibzuinței, într-o perioadă de mare restriște și tulburări în acest colț al continentului european. După cum a relevat atât de inspirat Nicolae Iorga, „Brâncoveanu a izbutit să păstreze nu numai Țara Românească, ci întreaga noastră națiune, ca trup politic, ca suflet românesc, timp de mai bine de un sfert de veac.

2014 a fost Anul Brâncoveanu, un omagiu pentru personalitatea marelui domnitor Constantin Brâncoveanu, de la al cărui martiriu s-au împlinit 300 de ani, și o rememorare a Epocii Brâncoveanu, a faptelor și personalităților care au marcat-o. Epoca brâncovenească a fost una deosebită marcată de conflicte între interesele expansioniste a trei mari imperii la granițele Țării Românești. Țara era vasală otomanilor, credința ortodoxă era amenințată de pericolul catolic și islamic, alianțele și înțelegerile secrete se împlăteau cu rivalitățile dintre puternicele familii boierești. Intrigile și trădările completau tabloul realităților sfârșitului de secol XVII când începea domnia lui Constantin Brâncoveanu. În tot acest viespar domnitorul s-a dovedit un abil diplomat pentru păstrarea echilibrului politic și a păcii, un apărător al credinței și al intereselor țării. Gospodar, credincios, iubitor de artă și de cultură, Constantin Brâncoveanu simbolizează epoca de strălucire a spiritului românesc.

A urcat pe tronul Țării Românești la 29 octombrie 1688 la vârsta de 34 de ani, cu sprijinul unchilor săi din partea mamei, stolnicul Constantin Cantacuzino și marele spătar Mihail Cantacuzino, frații răposatului voievod Șerban Cantacuzino, și sprijinit de restul boierilor pământenii, iar alegerea și înscăunarea sa au fost imediat recunoscute și de Înalta Poartă. În cei 26 de ani de domnie, Brâncoveanu a urmat principiul păstrării bunelor relații cu turcii și a echilibrului în relația cu toate cele trei mari puteri ca bază a politicii sale externe și a căutat, în primii ani ai domniei, alianța cu celelalte două principate române, pentru o politică externă unitară.

Cu Moldova au existat relații apropiate, au avut loc schimburi economice, precum și o largă circulație a tipăriturilor și a manuscriselor. Cu toate acestea, relațiile au fost încordate. Chiar la începutul domniei alianța dorită cu Moldova lui Constantin Cantemir nu s-a realizat din cauza neîncrederii boierilor Rusetști, credincioși turcilor, și care conduceau de fapt țara. Domnitorul muntean considera pe Cantemir un om de rând, iar acesta era deranjat de pretențiile vecinului. Rezultatul e că fiecare a căutat să-l sape la Poartă pe celălalt. După moartea lui Constantin Cantemir în 1693, Brâncoveanu a reușit să pună capăt în doar trei săptămâni domniei succesorului său, tânărului Dimitrie Cantemir, în favoarea lui Constantin Duca, devenit apoi ginerele lui Brâncoveanu, dar care nu a rezistat pe tronul Moldovei decât doi ani, fiind mazilit de boierii moldoveni. În locul său a urcat pe tronul Moldovei Antioh Cantemir, fratele lui Dimitrie, cu care s-a încercat o alianță prin căsătoria cu una dintre fiicele lui Brâncoveanu, dar nu s-a reușit, și relațiile cu Moldova au rămas reci. În 1710 cu sprijinul turcilor a revenit la domnie Dimitrie Cantemir, dar i-a trădat imediat pe otomani și a trecut de partea rușilor.

Relațiile cu Transilvania au fost și mai complicate. Din cauza războiului dintre Înalta Poartă și Liga Sfântă condusă de Imperiul Habsburgic, principatul a fost ocupat de habsburgi și cedat apoi acestora, de către turci, în 1699. Când habsburgii le-au impus românilor trecerea la catolicism, Brâncoveanu a intervenit pe lângă Leopold I pentru apărarea credinței ortodoxe și pentru ca românii să nu fie forțați să treacă la catolicism, iar în urma demersului său, împăratul a emis în 1701 două diplome prin care românilor li se dădea, temporar, dreptul de a-și alege confesiunea.

Cu Imperiul habsburgic relațiile au fost la început încordate, din cauza amânării negocierilor începute de Șerban Cantacuzino, apoi s-au îmbunătățit. Brâncoveanu le ceruse austriecilor garanții că Țara Românească nu va avea un regim de ocupație militară, ca Transilvania. La 30 ianuarie 1689 a fost semnat un tratat, prin care habsburgii recunosc individualitatea Țării Românești, închinată lor doar formal. Ulterior s-a ajuns la un nou conflict armat — la sfârșitul anului 1689 trupele imperiale conduse de gen. Donat Heissler, aflate în Transilvania, au intrat în Țara Românească, ocupând mai multe localități, inclusiv Bucureștii. Pentru a-i alunga, Brâncoveanu cere sprijinul tătarilor, care se aliază cu oastea munteană, înfrângându-i pe austrieci, în august 1690, la Zărnești. A fost singura bătălie din întreagă domnie de 26 de ani a lui Constantin Brâncoveanu. Apoi relațiile s-au îmbunătățit din nou. Relațiile diplomatice cu Viena s-au reluat în secret, iar Brâncoveanu a reușit să evite cu abilitate implicarea Țării Românești în războiul dintre Liga Sfântă și Imperiul Otoman,

voievodul asigurându-i pe turci de buna sa credință și adoptând politica „pungilor de aur”, dar facilitând în secret corespondența habsburgilor cu ambasadorii celor două puteri mediatore, Anglia și Olanda, chiar la Istanbul.

Austriecii și-au arătat recunoștința acordându-i lui Brâncoveanu la 30 ianuarie 1695 titlul de Principe al Sfântului Imperiu și dreptul de a cumpăra proprietăți, de a construi și de a primi refugiu pentru el și întreaga sa familie în Transilvania, în cazul unui pericol din partea turcilor, iar autonomia Țării Românești să nu mai fie pusă în discuție. Turcii știau de înțelegerile secrete ale lui Brâncoveanu cu austriecii, dar pentru că haraciul era plătit cu regularitate, și fusese chiar dublat în 1703, și pentru că exista și interesul de a încheia cu habsburgii o pace avantajoasă, voievodul nu a fost pedepsit. Se poate spune că nici un alt domn nu a dat turcilor sume atât de mari ca Brâncoveanu supranumit de turci „altân beg”- principele aurului. Grație banilor și serviciilor aduse și-a reînnoit mereu domnia. În anul 1703 a căpătat-o pe viață, sultanul Mustafa al II-lea i-a consacrat astfel domnia ereditară care asigura succesiunea la tron a fiilor săi.

Abilul joc diplomatic la două capete i-a iritat însă pe francezi. Regele Ludovic al XIV-lea al Franței era aliatul turcilor și ostil habsburgilor, cu care era în conflict pentru mărirea sferei de influență în sud-estul Europei, și în consecință ambasadorul Franței la Constantinopol a acționat pentru obținerea mazăririi domnitorului Brâncoveanu și înlocuirea lui cu un domnitor străin, devotat intereselor politice franceze.

Apropierea Țării Românești de Rusia s-a realizat în contextul în care, la sfârșitul secolului al XVII-lea popoarele din Balcani se simțeau legate prin afinități de ordin cultural și confesional de aceasta și vedeau în Rusia o posibilă variantă pentru eliberarea de sub dominația turcească. Brâncoveanu, în calitate de protector al bisericii Răsăritului prin strânsele contacte cu înalții ierarhi și cărturari greci, n-a scăpat acestei influențe filoruse.

Cu Imperiul Țarist, Constantin Brâncoveanu a întreținut bune relații diplomatice, țarul Petru I cel Mare l-a și decorat pe voievod în anul 1700, curentul pro-rus fiind susținut în Țara Românească și de familia Cantacuzinilor și de mitropolitul Antim Ivireanul, pentru că însemna apărarea de fapt a ortodoxiei. Brâncoveanu nu a încheiat cu rușii o alianță antiotomană, cum făcuse și Dimitrie Cantemir al Moldovei, și deși puternica familie a Cantacuzinilor ar fi dorit o alianță, Brâncoveanu a avut o politică de expectativă pentru a nu trezi suspiciuni turcilor. Încă de la 16 septembrie 1697 Gheorghe Castriotul, emisarul domnului Țării Românești, propunea țarului Petru I o colaborare militară, cerându-i să-și îndrepte privirile asupra popoarelor din sud-estul Europei, deoarece „noi [adică muntenii și moldovenii] nu cerem decât o dată, acuma, să fim izbăviți, iar pe urmă noi cu cheltuiala și cu viețile noastre vom pătrunde și înainte, pentru că avem sprijin de la bulgari și sârbi și macedoneni ... și vom lupta nu ca oamenii, ci ca lei pentru patria și neamul nostru.”. Din 1701, Constantin Brâncoveanu a trimis la Moscova, la țarul Petru I, agenți diplomatici precum Gheorghe Castriotul și transilvăneanul David Corbea.

Până în anul 1709, Constantin Brâncoveanu a reușit să mențină o politică echilibrată între Imperiul Otoman și Sfântul Imperiu Roman de Neam German, dar o conjunctură europeană nefavorabilă și trădarea Cantacuzinilor au însemnat începutul dezastrului.

Regele Suediei Carol al XII-lea fusese învins de țarul Rusiei Petru cel Mare, în iulie 1709, în bătălia de la Poltava, și armata rusă scăpată de sub amenințarea suedezo-germană se îndrepta împotriva otomanilor pentru o confruntare decisivă. Trupele ruse au intrat pe teritoriul Moldovei pentru a lupta cu sultanul, Dimitrie Cantemir a participat de partea rușilor, iar Brâncoveanu le-a promis rușilor doar un ajutor pentru aprovizionarea armatei. Țarul i-a trimis mulțumirile sale și 300 de pungi cu aur. Intenționa să joace din nou la două capete, să se alieze cu rușii dacă trupele țarului ar fi vrut să intre în Țara Românească sau să rămână de partea turcilor dacă aceștia ar fi fost în avantaj. O nouă trădare a Cantacuzinilor a venit în iulie 1711, cu ocazia ultimei bătălii antiotomane, la Stănilești, pe Prut. Fără știrea lui Vodă, spătarul Toma Cantacuzino împreună cu un steag de călăreți s-a alăturat însă rușilor aflați într-o situație disperată, iar Brâncoveanu speriat i-a trimis lui Petru cel Mare cele 300 de pungi de aur înapoi, iar turcilor proviziile pentru armată, contribuind astfel la eșecul militar al țarului. El a încercat, în pofida neînțelegerilor și răcirii intervenite după

eșecul campaniei lui Petru I să asigure pe ruși de prietenia sa, continuând să trimită în taină scrisori demnitarilor țarului și în special guvernatorului Kievului, Dmitri Mihailovici Golîțin.

Speranțele domnitorului de a reface legăturile cu Rusia s-au dovedit inutile. Politica lui externă devenise spre finalul domniei centrată pe supraviețuirea sa ca domn, iar încercările sale nu mai erau decât măsuri disperate de a-i convinge pe turci de buna-credință. Pârile și denunțurile s-au aglomerat la Poartă, Brâncoveanu fiind arătat ca trădător, întreținând corespondență secretă cu austriecii, rușii, polonii și venețienii, ca jecmănitor al săracilor și al țării, depunând averi uriașe la băncile din Veneția și în alte locuri, cu care spera să se întrețină după ce ar fi fugit cu familia în Transilvania unde poseda întinse proprietăți, că îndemnase pe Toma Cantacuzino să treacă la ruși, că bătuse monede comemorative de aur pentru împlinirea a 25 de ani de domnie ș. a.

În acest timp Brâncoveanu făcuse eforturi disperate să asigure pe turci de credința lui și se supusese tuturor cererilor bănești ale Porții, dar în atitudinea Porții intervenise o schimbare importantă. Atâta timp cât turcii se știuseră slabi și siliți să rămână într-o expectativă prudentă față de adversarii lor, ei toleraseră acțiunile lui Brâncoveanu și încercările sale de apropiere față de marile puteri creștine, care le conveneau până la un punct, deoarece, în necesitatea de a se disculpa, domnul Țării Românești nu numai că a vărsat însemnate sume de bani dregătorilor Porții, dar fusese silit, câteodată să le procure și unele informații. Dar după 1711 Poarta va fi extrem de precaută cu principatele de la hotarele Imperiului otoman, mai ales după defectiunea lui Cantemir, nemaîngăduind nici un fel de abatere domnilor țărilor române.

Victoria turcilor a avut urmări majore pentru cele două principate: Dimitrie Cantemir a fost lăsat să plece în Rusia și a trăit la Sankt Petersburg până la sfârșitul vieții, iar în Moldova s-a instaurat regimul fanariot, iar pentru Constantin Brâncoveanu a marcat începutul sfârșitului. A mai fost tolerat timp de trei ani, turcii nu i-au iertat însă trădarea, întărită chiar de acuzele Cantacuzinilor, și l-au acuzat că adunase multe bogății și arme pentru a se opune și pregăti o răscoală, și la 24 martie 1714 Constantin Brâncoveanu a fost mazilit, arestat cu întreaga familie și închis la Constantinopol. Deși întreaga avere din țară i-a fost confiscată și vărsată în vistieria sultanului, a fost torturat pentru a mărturisi și despre alte averi, iar la 15 august 1714 Constantin Vodă Brâncoveanu a fost decapitat alături de cei patru fii ai săi, Constantin, Ștefan, Radu și Matei, și de ginerele său Ianache, din porunca sultanului Ahmed al III-lea. Cantacuzinii, care plătiseră cu mult aur pe dregătorii turci pentru a se asigura că Brâncoveanu nu mai scapă cu viață, s-au bucurat doar doi ani de domnia Țării Românești. Pe tron a urcat Ștefan Cantacuzino, fiul stolnicului Constantin Cantacuzino, numit de sultan domn ca preț al trădării, dar după doar doi ani în Țara Românească a început perioada domniilor fanariote.

Personalitate marcantă a timpului său, Constantin Brâncoveanu a știut vreme de mai bine de un sfert de veac să apere - îndeosebi prin arta diplomației ridicate la culmi neatinse până atunci - integritatea pământului strămoșesc, să lupte nu numai pentru independența principatului muntean, dar și a provinciilor surori Moldova și Transilvania când a putut, să manevreze cu îndemănare și să exploateze contradicțiile dintre puterile rivale, imperiile otoman, habsburgic, țarist și Polonia pentru a salva neatrănarea neamului. Căderea lui s-a datorat nu atât tragicului și sfâșietorului conflict ce l-a opus Cantacuzinilor - nu mai puțin iubitori de țară în optica lor și care au fost sacrificați la rândul lor doi ani mai târziu -, cât mai ales dorințelor revanșarde ale otomanilor, ce s-au ridicat, pentru ultima oară în secolul al XVIII-lea, într-o ultimă și sângeroasă zvâcnire de rezistență împotriva adversarilor lor imperiali și țariști, ce i-au dominat net de acum înainte.

Constantin Brâncoveanu a dus o politică externă activă, reflectată în documentele de epocă, mărturii ale contemporanilor, corespondențe și rapoarte ale diplomaților. La București a funcționat în perioada domniei lui un veritabil cabinet diplomatic. A întreținut relații strânse cu principalele capitale europene - Viena, Paris, Veneția, Moscova, Roma, Cracovia, Constantinopol ș.a. Curtea domnească din București a concentrat în acele vremuri cea mai intensă activitate diplomatică din Europa de sud-est. Domnul avea mai mulți secretari, pentru limbile greacă, turcă, italiană, latină, germană, polonă. Brâncoveanu întreținea o bogată corespondență cu împăratul Leopold I al Austriei, cu țarul Petru I al Rusiei, cu regele August II al Poloniei, cu Papa Clement al XI-lea, cu ambasadori, comandanți militari, cărturari, oameni de afaceri. Voievodul muntean și-a recrutat

numeroși și iscusiți agenți diplomatici care să reprezinte interesele țării la curțile europene. Brâncoveanu a înțeles să-și alcătuiască o cancelarie foarte activă și eficace, dotată cu dieci pentru limbile latină și italiană (Giovanni Candido Romano, Anton Maria Del Chiaro), germană (Ladislau Teodor Dindar, Peter Griennen și medicul Bartolomeo Ferrati), polonă (Andreas și Nicolaus Wolff), turcă (clucerul Afenduli), maghiară și rusă (frații „scheieni” David și Toader Corbea), operând cu cifru, înconjurându-se de secretari înzestrați (Romano, Del Chiaro, Ferrati etc.) și să întrețină o întinsă corespondență nu numai cu suveranii vremii (împărații de la Viena, țarul Rusiei, regele Franței, al Poloniei ș.a.), dar și cu oameni de stat și generali imperiali, poloni și țariști, conducători ai răscoalei curuților (1703-1711), ambasadori ai marilor puteri (englez, olandez, habsburgic și venețian) la Constantinopol, suveranul pontif, cardinali, înalți ierarhi ai bisericii Răsăritului, cărturari greci ș.a.

Om politic și diplomat iscusit, protector generos al artelor și culturii și adevărat Mecena pentru întregul Orient ortodox, Constantin Brâncoveanu a fost în măsură să asigure Țării Românești în timpul domniei sale, de aproape 26 de ani, o epocă de certă măreție. În plan extern s-a angrenat într-un periculos joc diplomatic între Marile Imperii sperând la supraviețuirea statului valah și la crearea unui prestigiu european. „Prințul de aur” a dus o politică externă cu adevărat prețioasă în condițiile în care statul nu avea independență, comportându-se de multe ori ca un adevărat domn autocrat. Ultimii ani de domnie însă au fost marcați de unele inadvertențe și incoerențe care i-au adus în cele din urmă sfârșitul.

BIBLIOGRAFIE

1. Cernovodeanu, Paul, *Coordonatele politicii externe a lui Constantin Brâncoveanu. Vedere de ansamblu*, în vol. *Constantin Brâncoveanu*, coord. Paul Cernovodeanu, Florin Constantiniu, București, 1989.
2. Cernovodeanu, Paul, *Din corespondența diplomatică a lui Constantin Brâncoveanu (I)*, în „Revista arhivelor”, an LXII (1985), vol. XLVII, nr. 1.
3. Giurescu, Constantin, C., *Istoria românilor*, vol. III, Ed. BIC ALL, București, 2007.
4. Iorga, Nicolae, *Constantin Vodă Brâncoveanu. Viața și domnia lui*, Vălenii de Munte, 1914.
5. Iorga, Nicolae, *Valoarea politică a lui Constantin Brâncoveanu*, Vălenii de Munte, 1914.

PANOUL ELECTRIC – MIJLOC DIDACTIC DE EFICIENTIZARE A PREDĂRII-ÎNVĂȚĂRII-EVALUĂRII ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. cons. Cîmpean Lucia, Director la G.P.P „Lumea Copiilor” - Blaj

S. Cristea (2000, p.248) arată că „strategia didactică presupune asocierea de metode, suporturi didactice, mijloace și forme de organizare”, care după aprecierea lui I. Cerghit (2002, p.275), „trebuie să acționeze nu ca entități distincte, ci ca resurse interdependente ce acționează după principiul complementarității funcțiilor, al compensației și susținerii (întăririi) reciproce”.

În *Manual de pedagogie contemporană - Partea a II-a – Teoria și metodologia instruirii și evaluării*, D. Aldea arată că „chiar dacă didactica nu a ajuns la un stadiu care să garanteze la modul absolut achiziția de către elevi a totalității conținutului vizat, strategia pedagogică trebuie în așa fel gândită și concepută încât, prin analiza resurselor, a condițiilor, a contextelor, să vizeze o serie de activități care să genereze obținerea unor rezultate eficiente în instruire, educare și formare, în conformitate cu scopurile propuse”.

Citându-i pe N. Lebrun și S. Berthelot (1994), D. Aldea aduce în atenție necesitatea parcurgerii următoarelor etape în elaborarea unei strategii de instruire:

- Determinarea celei mai bune secvențe a obiectivelor de instruire
- Estimarea timpului necesar pentru fiecare obiectiv
- Identificarea tipului de achiziție vizat
- Elaborarea secvențelor de evenimente specifice capacității vizate

- Selectarea activităților de învățare și a metodelor corespunzătoare
- Determinarea tipului de feed-back utilizat,

precum și câteva **principii comune** de ameliorare a instruirii, care, în același timp, sunt condiții ale oricărei strategii eficiente:

- Organizarea structurală și gradarea conținuturilor
- Motivarea elevului
- Participarea activă a elevului
- Caracterul practic-aplicativ și feed-back-ul frecvent
- Respectarea ritmului de învățare al celor care învață.

D. Aldea definește mijloacele didactice ca fiind „componente structurale ale procesului de învățare, în strânsă legătură cu celelalte componente (metode și procedee, forme de organizare, principii, etc.), care își aduc contribuții importante la realizarea obiectivelor de predare-învățare-evaluare” și aduce în atenție și definiția lui S. Cristea, conform căreia „mijloacele didactice reprezintă ansamblul instrumentelor materiale, naturale, tehnice etc., selectate și adaptate pedagogic la nivelul metodelor de instruire, pentru realizarea eficientă a sarcinilor proiectate la nivelul activităților de predare-învățare-evaluare”.

D. Aldea **apreciază că orice mijloc de învățământ este polifuncțional dacă îndeplinește concomitent mai multe funcții psihopedagogice**: de informare, de formare, de demonstrare, de evaluare, de educație estetică, de raționalizare a eforturilor profesorilor și elevilor în cadrul activităților didactice (în sensul reducerii efortului de predare al cadrului didactic, dar și al efortului de învățare al elevului), de organizare a timpului în cadrul lecțiilor pentru a face economie de timp și pentru a reduce timpii morți, care generează oboseala și plictiseala, chiar dacă una dintre acestea se accentuează într-o etapă sau alta a activității didactice.

Apreciez că Panoul electric, pe care l-am conceput și realizat prin mijloace proprii și având în atenție considerațiile teoretice mai sus menționate, **este un** mijloc didactic polifuncțional, care exercită o influență puternică asupra motivației învățării, în sensul stimulării acesteia prin elementele de noutate, varietatea analizatorilor stimulați, atractivitate, caracter aplicativ etc., determinând participarea activă a copiilor, precum și sporirea interesului și curiozității acestora față de conținuturile propuse spre învățare/exersare, oferind feed-back imediat/variabil, care satisface atât nevoia de autoevaluare, cât și nevoia de joc, de acțiune a copilului la această vârstă.

De asemenea, **acest mijloc didactic polifuncțional**, care răspunde cu succes funcțiilor psihopedagogice și nevoilor actorilor implicați, **îndeplinește și cerințele de ordin pedagogic, de utilitate, de fiabilitate și siguranță** pe care trebuie să le îndeplinească mijloacele de învățământ, așa cum sunt ele precizate de Aldea, D., 2005:

Cerințe de ordin pedagogic:

- să ducă la realizarea obiectivelor propuse, în strânsă legătură cu celelalte componente ale activității didactice – conținut, metodologie, relație profesor-elev etc.;
- să fie resurse care să diminueze sau chiar să anuleze verbalismul predării prin prezentarea variată a informației – activă, iconică, simbolică;
- să fie purtătoare de informații semnificative, facilitând abstractizările și generalizările;
- să ușureze înțelegerea, conștientizarea și motivarea învățării;
- să asigure echilibrul între senzorial și rațional și să genereze formarea operativității formale a gândirii;
- să permită stabilirea unor corelații între cunoștințe și integrarea noilor cunoștințe în sistemul anterior de cunoștințe;
- să mijlocească transferul de cunoștințe dintr-un domeniu într-altul, precum și aplicarea cunoștințelor;
- să mijlocească studiul interdisciplinar;
- utilizarea lor să fie precedată de pregătirea copiilor/elevilor pentru receptarea informațiilor și instruktajul de folosire.

Cerințe de utilitate:

- să fie flexibile, adaptabile în situații didactice concrete și variate;

- același mijloc didactic să poată fi utilizat simultan în mai multe scopuri sau de către mai mulți utilizatori;
- mijloacele de învățământ să fie accesibile (din punctul de vedere al complexității); complexitatea unui aparat, instrument face să scadă accesibilitatea lui.

Cerințe de fiabilitate și siguranță:

- aceste cerințe se referă la siguranța unui aparat, unei instalații etc., dar și la prelungirea duratei de funcționare a acestuia/acesteia.

În continuare voi insera câteva exemple/explicații/sugestii de organizare a unor secvențe/evenimente de instruire cu ajutorul panoului electric, care pot provoca/ schimba în sens pozitiv anumite comportamente ale copiilor, evenimente de învățare/ consiliere/ logopedie propuse atât frontal, cât și individual, în activități de dezvoltare personală/ recuperare etc., fie de către educatoare, fie de către profesorul consilier/ logoped, sau în echipă, cum ar fi:

- jocuri logico-matematic de aranjare a pieselor în tablou, după anumite criterii: formă, mărime, culoare, grosime;
- jocuri didactice matematice de compunere/descompunere a numerelor;
- jocuri didactice de rezolvare de probleme de numărare și socotit;
- joc didactice din domeniul cunoașterii mediului, cu tematică legată de: meserii, anotimpuri, animale, plante, mijloace de locomotie etc;
- jocuri didactice de analiză/sinteză fonematică, de dezvoltare a auzului fonematic;
- jocuri didactice din domeniul *Om și societate*, de tipul – Așa, DA! Așa, NU!, de recunoaștere a stărilor emoționale, etc.

Panoul electric are 6 coloane și 4 rânduri, având în partea de sus, în mijloc, la vedere, are un beculeț roșu, iar pe partea din spate, în conexiune cu beculețul roșu, o sonerie, care nu se vede. În partea stângă, a panoului, la capătul fiecărui rând, sunt niște orificii metalice în care cadrul didactic, în funcție de sarcinile pe care le propune copilului, introduce o bornă conectată cu o altă bornă, pe care o va acționa copilul, introducând-o în orificiul din dreptul imaginii pe care o alege, considerând-o răspunsul corect, (imaginea fiind selectată de copil din mulțimea de imagini dispuse pe rândurile /coloanele panoului electric, după un atent proces de gândire, de analiză, sinteză, comparație, etc).

Dacă răspunsul este corect, se aprinde beculețul și sună soneria în același timp, ceea ce constituie un feed-back pozitiv și imediat pentru copil, motivându-l astfel să participe activ, să accepte/să dorească să se implice în continuare în rezolvarea altor sarcini, de o complexitate sporită gradual de către cadrul didactic, căruia îi este foarte ușor astfel să mențină atenția și interesul copilului pentru activitate. Pus apoi să verbalizeze locul ocupat pe panou de imaginea care constituie răspunsul corect, (de ex: pe coloana a patra, rândul al doilea), copilul își exersează vorbirea, dar același timp și orientarea în spațiu.

Modul de concepere a panoului electric face ca acesta să răspundă tuturor funcțiilor psihopedagogice enumerate mai sus, însă apreciez că **funcția formativă**, - așa cum este ea definită de E. Macovei (1997): „*Funcția formativă se referă la faptul că mijloacele de învățământ permit exersarea și dezvoltarea gândirii și a operațiilor acesteia (analiza, sinteza, comparația, abstractizarea, generalizarea), a spiritului de observație, a atenției, contribuie la formarea noțiunilor, a capacității de corelare interdisciplinară, formează atitudini și convingeri științifice, tehnice, culturale*”-, **este preponderentă**.

În concluzie, apreciez că folosirea acestui panou electric de către cadrele didactice din grădinița noastră este benefică în plan formativ, efectele folosirii lui fiind vizibile în ceea ce privește dezvoltarea capacităților intelectuale ale copiilor, priceperilor și deprinderilor, atitudinilor și comportamentelor acestora, deoarece presupune operarea cu cunoștințele deja însușite, relaționarea acestora, aplicarea și transferul, permițând/ facilitând/ generând cercetarea, căutarea, găsirea răspunsurilor prin efortul propriu al copilului, contribuind astfel la formarea gândirii divergente, la dezvoltarea creativității și a capacității de a rezolva probleme, deoarece, cu ajutorul lui, copilul este pus în situații variate de învățare problematizantă.

Panoul electric în imagine:**BIBLIOGRAFIE**

1. Cerghit, I. (2002) – *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, Editura Aramis;
2. Cristea, S. (2000)– *Dicționar de pedagogie*, Grup Editorial Litera – Litera Internațional – Chișinău-București;
3. Voiculescu, E.; Aldea,D. (2005) – *Manual de pedagogie contemporană – partea a II- a – Teoria și metodologia instruirii și evaluării*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca;
4. Macovei E.(1997) *Pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București;
5. Zlate, Ș., *Metodica activităților de dezvoltare a limbajului și contribuția jocului didactic la îmbogățirea vocabularului*, Editura Bren, București, 2003.

NATURA - CEL MAI BĂTRÂN MATEMATICIAN

Prof. Oțelea Mariana – Colegiul Tehnic „Apulum” Alba Iulia

„Legile naturii sunt doar gândurile matematice ale lui Dumnezeu.”

Euclid

Nu de puține ori am auzit o întrebare pusă de elevi: „La ce folosește matematica?”

Acest material va da răspunsul printr-o altă întrebare: „La ce nu folosește matematica?”

Matematica poate fi înțeleasă ca știința formelor, iar natura explorează aproape toate formele care există. În fiecare noapte, stelele se mișcă pe cer pe traiectorii circulare. Nici un fulg de zăpadă nu e identic cu altul. Tigrii și zebrele sunt acoperite cu desene dungate, leoparzii au pete. Forme asemănătoare unor valuri traversează deșerturile. Folosind matematica pentru organizarea și sistematizarea ideilor despre forme, descoperim că natura ce se află în jurul nostru ne oferă indiciile vitale ale regulilor care guvernează procesele naturale.

Fractalii sunt forme geometrice ce își repetă structura la scări mereu mai mici, haosul este un fel de stare aleatorie. Natura știa despre aceste forme, cu mii de ani în urmă, deoarece norii sunt fractali, iar clima este haotică. În mod tradițional, știința a prețuit ordinea, dar și haosul poate oferi

științei avantaje distincte. Controlul haosului a fost folosit pentru a determina reîntoarcerea inimilor care bat neregulat la ritmul normal, prefigurând invenția unui stimulator cardiac inteligent. Foarte recent această idee a fost folosită pentru a provoca sau a opri undele ritmice de activitate electrică din țesuturile creierului, deschizând posibilitatea prevenirii atacurilor de epilepsie.

Vrând să dăm exemplu de o formă relativ simplă ne putem gândi la spirala logaritmică. De la forma cochiliei unui melc, așezarea ochiurilor de pe penajul păunului alb, discul florii soarelui, a florii conopidei, la forma unui ochi de uragan sau chiar a unei galaxii (Galaxia Whirlpool), multe elemente din natură descriu o spirală logaritmică. Spirala logaritmică nu s-a născut din imaginația matematicienilor, ci din pulsația vieții. În matematică, primul care o descrie este Descartes (1596-1650), dar și Jakob Bernoulli (1654-1705) care a și denumit-o „spirala mirabilis” și a cerut ca, pe piatra de mormânt să-i fie săpată o spirală logaritmică însoțită de inscripția „Eaclem mutata resurgo” („Mă transform, rămânând același”).

Se știe că în anul 1200 Fibonacci a introdus acest șir în legătură cu problema creșterii populației de iepuri. L-am putea denumi sistemul de numărare al naturii, modul de măsurare al Divinității. Alții îl numesc legea creșterii organice. Raportul a doi termeni consecutivi din șirul lui Fibonacci este aproximativ 0,618034, care nu este altceva decât valoarea în radiani pentru unghiul de aur. După acesta, frunzele unor plante pot fi dispuse astfel încât să ocupe spațiu cât mai mic și să obțină cât mai mult soare. Numărul (secțiunea, raportul) de aur este foarte des regăsit în natură. Acesta este „foarte rău aproximat” de numere raționale, cel mai „rău” consideră specialiștii în teoria numerelor. Cei care nu sunt matematicieni ar putea zice că este mai irațional decât alte iraționale.

Secțiunea divină este omniprezentă în proporțiile corpului uman. Omul vitruvian al lui Leonardo da Vinci – care îl are ca model pe arhitectul Vitruviu, el însuși autorul unui amplu tratat despre proporție - este ilustrativ în această privință. Astfel, ombilicul împarte corpul în secțiunea de aur, care se regăsește, de asemenea, și în rapoartele dintre: distanța de la ombilic la genunchi și distanța de la genunchi la sol, distanța de la ombilic la sol și distanța de la ombilic la genunchi, înălțimea corpului și distanța de la umăr la degetul mijlociu (măsurată cu brațul paralel cu solul) distanța de la linia umerilor la vârful capului și lungimea capului.

Există numeroase alte numere celebre și reprezentări grafice de funcții ce se regăsesc în natură, așa cum formele și schimbările din natură ne generează noi obiecte de studiu matematic. În sprijinul acestui studiu interactiv a intervenit calculatorul, care este tot un rezultat al gândirii matematice impus de necesitatea rezolvării rapide a tot mai multor situații, probleme din diverse domenii ale vieții: activități productive, munca în birou, educație, informare, medicină, știință, transporturi, comunicații, uz personal, și lista este fără sfârșit.

Acum nu mai putem trăi fără acest centru al informării sau al distracției noastre! Calculatorul. El poate deveni radio sau TV. Cu 5 minute înainte de a ajunge acasă, telefonul mobil cu activare voce și suport VOIP va seta termostatul de acasă la 20 °C, și va preîncălzi cuptorul, ușa de la garaj se deschide automat, televizorul pornește pe canalul dorit...

„Nu există nici un domeniu al matematicii, oricât de abstract ar fi el, care să nu se dovedească cândva aplicabil la fenomenele lumii reale”. N.I.Lobacevski

Subiectul nu este, nici pe departe, epuizat. Încercați să aflați de câtă matematică este nevoie să cunoaștem pentru a putea să construim o casă. Și de câte materiale naturale? Și în câte fabrici s-a folosit calculatorul pentru a realiza cărămida, cimentul, țigla, vopselele, sticla...? Pornind de la fundație până la acoperiș...

Bibliografie:

- [1] A. Bucur, Aplicații ale matematicii în biologie și ecologie, Sibiu, Ed.ULBS, 2008.
- [2] A. Bucur, Aplicații ale matematicii în biologie, Conferință Departamentul de Matematică, Sibiu, 8 aprilie, 2006
- [3] www.google.ro

ROLUL PARTENERIATULUI GRĂDINIȚĂ-FAMILIE-COMUNITATE ÎN SOLUȚIONAREA PROBLEMELOR PREȘCOLARE

Prof. inv. preșcolar Balea Livia-Valentina, Grădinița cu program prelungit Nr. 1 Abrud

Necesitatea abordării parteneriatului dintre cele trei mari „instituții”: școală, familie și comunitate atrage după sine o mare implicare și responsabilitate din partea fiecăreia, dar ceea ce e important e că toate sunt direcționate și canalizate asupra copilului.

Faptul că micul preșcolar intră în contact cu mediul în care trăiește este ceva normal, însă faptul că în dezvoltarea lui sunt antrenați alți factori care au rolul de a-l stimula este un lucru deosebit.

Cei trei termeni: grădiniță, familie, comunitate defalcați ar arăta așa:

Grădinița se conduce după reguli scrise unanim acceptate de societate și avizate de specialiști în educație: programe, curriculum, manuale școlare, auxiliare didactice, materiale didactice etc. Prin instituționalizarea copilului nu se neglijează rolul părinților, de aceea în condițiile actuale, rolul familiei în activitatea grădiniței este major. Părinții sunt cei care vor sta alături de educatoare la formarea și dezvoltarea copiilor lor, rolul lor nu va fi înlocuit de educatoare, ci aceasta va completa științific ceea ce părintele nu poate sau nu are abilitatea respectivă de a putea asigura copiilor ceea ce au nevoie.

Familia: Părintele pentru copil constituie primul lui contact cu lumea înconjurătoare, reprezentând modelul de viață și conduită. El influențându-i dezvoltarea psihică în mod decisiv în primii ani de viață ai copilului. S-a crezut multă vreme că instituțiile de învățământ poartă întreaga responsabilitate a educării copilului, familia fiind doar beneficiarul acestei acțiuni. Familia nu poate fi parte separată în acest context, rolul părinților nu încetează odată cu intrarea copilului în instituția de învățământ, se schimbă doar modalitatea de abordare a copilului, în raport cu noul său statut și în deplină concordanță cu ceea ce se întâmplă în mediul educațional. Relațiile dintre părinți se răsfrâng asupra copilului și involuntar el este cel care are de câștigat sau de pierdut în formarea sa.

Comunitatea reprezintă o potențialitate virtuală pentru dezvoltarea personalității individului. Mediul social oferă posibilități nelimitate în vederea valorificării predispozițiilor native ale individului; putem spune că unei diversități genetice îi corespunde o infinitate de posibilități oferite de mediu.

Principiile care stau la baza parteneriatului Școală - Comunitate sunt stipulate în Legea Educației Naționale (art. 3):

- Principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;
- Principiul calității - în baza căruia activitățile de învățare se raportează la standarde de referință și la bune practici;
- Principiul relevanței - în baza căruia educația răspunde nevoilor de dezvoltare personale și social-economice,
- Principiul eficienței - în baza căruia se urmărește obținerea de rezultate educaționale maxime prin gestionarea resurselor existente;
- Principiul descentralizării - în baza căruia deciziile principale se iau de către actorii implicați direct în proces;
- Principiul răspunderii publice - în baza căruia unitățile de învățământ răspund public de rezultatele lor;
- Principiul transparenței - concretizat în asigurarea vizibilității totale a deciziei și a rezultatelor,
- Principiul asigurării egalității de șanse;
- Principiul incluziunii sociale;
- Principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia;
- Principiul participării și responsabilității părinților;
- Principiul fundamentării deciziilor pe dialog și consultare;
- Principiul respectării dreptului la opinie al beneficiarilor direcți ai sistemului de educație.

Parteneriatul grădiniță – familie - comunitate se referă la construirea unor relații pozitive între familie, grădiniță și comunitate, la o unificare a sistemului de valori care poate avea un efect benefic asupra copiilor atunci când aceștia văd educatoarea sfătuindu-se cu părinții și membrii comunității. Activitatea cu părinții ca parteneri, pentru a asigura dezvoltarea copiilor în programul educativ din grădiniță, poate deveni un start bun pentru a crea părinților respectul de sine, încredere în competențele lor, făcându-i mai buni. Copiii caută modele în părinții lor și în membrii societății (actori, sportivi etc.), iar aceștia, la rândul lor vor să crească mici genii.

Informarea și formarea părinților în ceea ce privește școlaritatea copilului presupune, cel puțin, ca fiecare părinte să cunoască: obligațiile legale privind educația copilului; drepturile de care dispune pentru educația copilului; importanța atitudinii lui pentru reușita școlară a copilului; metodele de colaborare cu școala. În acest scop este necesar un dialog între profesori și părinți; profesorii trebuie să primească o pregătire în materie de relație cu părinții iar competența lor în această materie trebuie considerată ca o aptitudine profesională; părinții trebuie să fie pregătiți pentru a juca rolul lor educativ în cooperare cu profesorii; școlile trebuie să asigure (asociațiilor) părinților asistență necesară.

Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natură a relațiilor publice.

Relația școală-familie-comunitate este una în care fiecare factor interrelaționează cu ceilalți. Colaborarea dintre școală și familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului ci și înarmarea părinților cu toate problemele pe care le comportă această acțiune.

Forme de organizare ale relației școală-familie

În ceea ce privește relația dintre familie și părinți cele mai frecvente forme de organizare a acestei relații sunt:

- Ședințele cu părinții
- Discuții individuale între cadrele didactice și părinți
- Organizarea unor întâlniri cu părinții
- Implicarea părinților în manifestări culturale ale școlii și activități recreative
- Voluntariat
- Asociațiile de părinți

Dimensiunea formală a parteneriatului școală-familie

La nivelul școlii, părinții sunt implicați în mai multe tipuri formale de organizare:

1. Consiliul reprezentativ al părinților / Asociația de părinți
2. Consiliul clasei
3. Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității în școală
4. Comitetul de părinți ai clasei

În baza cercetărilor făcute în școlile din S.U.A. și în unele țări din Europa, a reieșit faptul că, atunci când școlile, familiile și comunitățile colaborează ca parteneri, beneficiarii acestei colaborări sunt elevii. Parteneriatul are un rol deosebit în funcționarea școlii, în îndeplinirea obiectivelor acesteia și se poate realiza astfel:

- Ajută profesorii în munca lor
- Perfecționează abilitățile școlare ale elevilor
- Îmbunătățesc programele de studiu și climatul școlar
- Îmbunătățesc abilitățile educaționale ale părinților elevilor
- Dezvoltă abilități de lideri ale părinților
- Facilitează legătura dintre familii, personalul școlii și al comunității
- Oferă servicii și suport familiilor
- Creează o atmosferă mai sigură în școală

- Ajută la managementul școlii

În relația școală-familie pot apărea dificultăți de ordin comportamental, întâlnite atât la părinți, cât și la profesori și la conducerea școlii, sau de ordin material; relația respectivă cere un surplus de efort din punct de vedere material și de timp. Aceste dificultăți pot apărea din părerile divergente privind responsabilitatea statului și a familiei cu referire la educația copiilor, libertatea de alegere a școlii, de către părinți, impactul familial asupra rezultatelor școlare ale copilului, randamentul pedagogic și datoria parentală, participarea la gestionarea și procesul decizional din școală.

Activitatea în parteneriat are nenumărate avantaje:

- Creează relații de colaborare;
- Clarifică diverse probleme educative;
- Oferă un nou cadru de dezvoltare a personalității elevului;
- Sporește conștientizarea din partea tuturor actorilor implicați în educație.

Colaborarea dintre școală și familie într-un mediu favorizat de comunitatea locală va atinge scopul educațional propus, printr-o relație de echivalență dintre școala în comunitate și comunitatea în școală.

În concluzie, pot afirma că numai printr-o colaborare strânsă, susținută, familia și școala pot pune în aplicare procesul de educare a copilului, că numai așa se pot forma copii calmi, într-o viață zbuciumată, copii fericiți, într-o societate în permanentă schimbare.

Bibliografie:

1. Vasile Gh. Cojocaru, „Calitatea în educație”, Chișinău 2007
2. Băran- Pescaru, A., „Parteneriat în educație”, București, Editura Aramis Print, 2004.
3. Vrășmaș, E., A., „Consilierea și educația părinților”, București, Editura Aramis 2002.
4. Popescu, M., „Implicarea comunității în procesul de educație”, Centrul Educația 2000+, Corint, București, 2000.

PĂMÂNTUL SUNTEM NOI, OAMENII!

Prof. Căpâlna Daniela Sanda, Colegiul Tehnic Aiud

De multe ori ne întrebăm unde o să ajungă planeta noastră, dacă își continuă acest drum pe linia către autodistrugere. Mulți sunt cei care încearcă să salveze câte un munte transformându-l în Parc Natural, câte o apă sau pădure numind-o Arie Protejată, câte o stâncă ce devine Rezervație Geologică sau câte un animal sau plantă ce devine Monument al Naturii... cu toate astea însă, sunt parcă și mai mulți care nu respectă acest lucru și care, în ignoranța lor, distrug încet și sigur această lume de contraste de care cu toții suntem uneori atât de mândri.

Viața, în forma ei pe care o cunoaștem cu toții, există datorită aerului, apei și pământului, acestea fiind elementele principale ce stau la baza ei. Atunci când unul dintre aceste elemente este perturbat de om și nu își mai poate urma ciclurile naturale, echilibrul se distruge, iar noi privim, uneori fără drept de replică, la adevărate dezastre ecologice. O pungă de plastic aruncată în ocean poate ucide o balenă, prin simplul fapt că aceasta o înghite odată cu hrana, iar punga poate astupa orificiul prin care aceste minunate mamifere respiră. La un calcul estimativ simplu putem evidenția un adevăr înfricoșător: există pe planetă mii de miliarde de pungi care pot ajunge în apa oceanelor, dar din păcate numai câteva sute de exemplare de balenă albastră, cel mai mare mamifere al acestei planete, au mai rămas în oceane. Unde va înclina această balanță dacă atitudinea noastră nu este una responsabilă? Anticii considerau apa ca origine a tuturor lucrurilor, fruct al dragostei dintre pământ și cer. Concepțiile au evoluat, astăzi apa este obiect de studiu, sursă vitală a omenirii, dar paradoxal, în același timp și groapă de gunoi... și același lucru îl putem spune și despre sol.

Cea mai mare problemă nu este una de suprafață, ci una de cantitate, planeta noastră nu mai poate duce în spate atâtea deșeuri, ce continuă să crească cu cifre inimaginabile în fiecare zi. Această „picătură de apă” ce poate fi ambalajul unui pachet de țigări sau un container de substanțe chimice reziduale, cu siguranță lasă răni adânci în „piatra” acestei planete, pe care noi toți o numim Casă. Apa este un element indispensabil vieții, pentru toate organismele și ecosistemele, datorită răspândirii și calităților deosebite pe care le are. Diversele teorii ale apariției vieții pe pământ acordă apei un rol central, majoritatea considerând oceanul primul și pentru miliarde de ani singurul leagăn al vieții.

Echilibrul natural este adesea perturbat de om, din cauza favorizării unor specii și distrugere a altora, direct sau indirect prin modificările aduse mediului. Echilibrul ecologic este un echilibru dinamic și compoziția cantitativă și calitativă în specii evoluează în timp și spațiu, chiar fără influența omului. Evoluția ecosistemelor nu este liniară ci cu salturi determinate de evenimente majore climatologice sau de alta natură, iar în cazul particular al apelor de inundații, care sunt un element natural necesar evoluției naturale.

1. NU EXISTA DECÂT UN SINGUR PĂMÂNT

Pământul este un organism viu. Exact așa cum sistemul biologic al unui corp uman sănătos îi reglează temperatura, sistemele de control mențin Pământul în starea în care el poate să întrețină viața. Însă interferența accidentală sau intenționată a omului cu mediul ar putea provoca schimbări atât de grave încât să facă posibilă transformarea Pământului într-o planetă lipsită de viață.

Mediul înconjurător este afectat de foarte mulți factori, unul dintre cei mai dăunători fiind deșeurile, în special cele necolectate și cele depozitate necorespunzător. Unele deșeuri conțin sticlă, metale și mase plastice care ar putea fi refolosite. Asemenea materiale ar trebui separate pentru reciclare. Autoritățile locale pot să ardă restul, producând căldură utilă, sau pot să-l folosească pentru a umple terenuri dezafectate de exploatare miniere sau cariere.

În primul rând, ce este mediul? Mediul poate fi definit ca tot ceea ce se află în jurul nostru, viețuitoarele și obiectele. Este esențial pentru noi toți, reprezentând hrana, adăpostul, apa și spațiul, fără de care nu am putea trăi. Este aerul pe care îl respirăm, soarele care ne dă căldura, apa și hrana care ne întrețin organismul, reprezintă acoperișul deasupra capetelor noastre, plantele, animalele, pietrele și râurile, oceanele și munții, tot ce se poate vedea, simți, mirosi, auzi sau gusta. Reprezintă viața pentru noi, fără el nu am putea supraviețui.

Ori de câte ori respirăm, suntem legați de plantele ce produc oxigenul pe care îl inhalăm. Când bem o ceașcă cu lapte suntem legați de vaca care îl produce, la fel cum vaca e legată de iarba pe care o paște. Sunt foarte multe căi prin care suntem conectați la plantele și animalele din jurul nostru, dar în majoritatea timpului nu ne gândim la aceste conexiuni. De obicei aceste legături sunt greu de observat.

Cu toate acestea e important să conștientizăm că avem nevoie de alte ființe pentru a supraviețui, aceste conexiuni fiind esențiale pentru viață. Pe lângă faptul că este neatrăgător, gunoiul împrăștiat pe străzi și prin zonele verzi din jurul zonelor urbane sau rurale poate să perturbe echilibrul solului, unele deșeuri chimice fiind extrem de periculoase. De asemenea, substanțele chimice din sol se scurg în cele din urmă în râuri și poluează apa.

Către sfârșitul anilor '60, a început să se contureze ideea de protecție a naturii și mediului înconjurător. Intelectuali și personalități științifice din diverse domenii s-au străduit să denunțe consecințele ecologice ale societății industrializate și anume, poluarea aerului, solului și apei, exploatarea intensivă a resurselor naturale, creșterea intensității zgomotului, extinderea abuzivă a zonelor cu deșeuri, utilizarea îngrășămintelor chimice și a pesticidelor.

Cu toate acestea noi continuăm să facem numai pagube, să „mușcăm mâna ce ne hrănește”. Prin diferitele activități pe care le practicăm, oamenii dăunează mediului natural. Dacă acest comportament continuă, în curând nu vom mai avea spații naturale de care să ne bucurăm.

VALENȚELE INSTRUCTIV-EDUCATIVE ALE JOCULUI DIDACTIC MATEMATIC

Prof. învă. primar Borbely Ștefania Simona, Liceul Teoretic Teiuș

Dacă activitatea adultului este munca, pentru copil activitatea utilă este jocul.

Jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieții. Jocul este singura atmosferă în care ființa sa psihologică poate să respire și, în consecință, poate să acționeze. (Ed. Claparede, 1976, pag. 87).

Jocul este cel căruia i-am dat prioritate pentru a reuși să valorific din plin valențele formative, înlocuind didacticismul cu plăcerea de a învăța.

Atunci când învățarea îmbracă forma de joc, plăcerea care însoțește atmosfera jocului creează noi interese participative, de activitate independentă pe baza unor interese nemijlocite.

Rolul și importanța jocului didactic constă în faptul că el facilitează procesul de asimilare, fixare și consolidare a cunoștințelor, iar datorită caracterului formativ influențează dezvoltarea personalității elevului.

La nivelul ciclului primar, când se pun bazele deprinderilor de muncă intelectuală, jocurile didactice matematice reprezintă o formă de învățare accesibilă, plăcută și atractivă ce corespunde particularităților psihice ale acestei vârste.

Jocurile didactice matematice, indiferent de conținutul lor sau de materialul didactic folosit, antrenează resurse intelectuale și fizice ale elevilor, îi formează și îi informează îmbinând utilul cu plăcutul. Jocurile didactice matematice contribuie la însușirea mai rapidă, mai accesibilă, mai temeinică, mai plăcută a cunoștințelor de matematică.

Experiența demonstrează că în desfășurarea procesului de pregătirea elevilor, jocul didactic prin sarcina lui, permite reluarea într-o formă mai atractivă a cunoștințelor predate, ceea ce favorizează repetarea și în final fixarea acestora.

Jocul didactic are bogate valențe formative, deoarece corespunde particularităților de vârstă ale școlarilor mici. Elementele de joc încorporate în procesul instruirii au calitatea de a motiva și stimula puternic elevii, mai ales în prima etapă a învățării, când încă n-au apărut interesele pentru această activitate.

Prin gradul înalt de angajare a elevului în activitatea de învățare, se constituie unul din cele mai bune mijloace de activizare a școlarilor mici și de stimulare a resurselor lor intelectuale.

Jocurile didactice matematice, ca metode active de însușire și consolidare a cunoștințelor, prin conținutul lor, completează pregătirea elevilor și le sporește interesul pentru matematică. Urmărind obiectivele curente ale lecției, prin jocurile didactice matematice care pot fi presărate în diverse momente ale acesteia, copilul este solicitat la același efort mintal pe care l-ar face într-o activitate didactică obișnuită: să observe, să recunoască, să denumească, să explice, să clasifice, să transforme, să compună, cu deosebirea că în joc copilul efectuează aceste operații într-o formă plăcută, atractivă, mobilizându-și toate resursele pentru îndeplinirea sarcinilor. Valențele formative ale jocului didactic sunt mai puternice dacă conținutul, sarcina didactică și scopul jocului didactic folosit se leagă de conținutul lecției predate sau consolidate, se subordonează într-un fel scopului lecției în care este folosit jocul respectiv.

Prin jocul didactic se formează deprinderile de muncă intelectuală. Una din trăsăturile esențiale ale jocului didactic o reprezintă caracterul lor competitiv, de întrecere. Copiii sunt solicitați să-și concentreze atenția, să gândească repede și corect, să participe activ la reușita jocului.

Prin jocurile didactice matematice se urmăresc nu numai laturile formative ale învățării matematicii în școală: dezvoltarea unei gândiri logice, a unei gândiri creatoare, aplicarea corectă a tehnicilor de calcul, rapiditatea calculului, formarea deprinderilor trainice de calcul, dezvoltarea capacității de a rezolva probleme, dar și anumite laturi educative.

Jocul educă atenția, abilitatea și capacitățile fizice și intelectuale, dar și trăsăturile de caracter: perseverența, promptitudinea, dârzenia pentru învingerea dificultăților, spiritul de ordine,

corectitudinea, combativitatea, competitivitatea, disciplina, sociabilitatea. Jocul modelează dimensiunile etice ale conduitei în unitatea și interacțiunea lor.

Activitățile ludice folosite în instruirea și educarea elevilor elimină monotonia, plictiseala, oboseala, creând buna dispoziție care ajută într-o oarecare măsură la continuarea activității de învățare în această formă. Lecțiile presărate, înviorate cu jocuri didactice susțin efortul elevilor menținându-le atenția concentrată și reduc gradul de oboseală.

În jocul didactic va predomina sarcina de învățare și nu distracția. Este bine ca jocurile să declanșeze momente vesele ca și momente de tensiune cu încărcătură afectivă, dar să se încheie cu aprecieri individuale sau colective. Aprecierea rezultatelor creează numeroase manifestări spontane de bucurie sau supărare, de mulțumire sau de regret, care nu trebuie să ne lase indiferenți.

În jocul didactic copiilor le pot fi formulate sarcini mai complexe, pot fi introduse nome de comportament mai dificile decât în timpul lecțiilor. Forța emoției, a efortului intelectual și de voință, spiritul de organizare al fiecăruia dintre participanții jocului depinde de bogăția de idei a jocului, de puterea de atracție pe care o exercită aceste idei. Caracterul formativ-educativ al jocului, bogăția sa emoțională, mobilizează forțele copilului, educând voința, spiritul de precizie, stăpânirea de sine, autocontrolul și disciplina conștientă.

După cum se știe o caracteristică a copiilor este aceea de a se lăsa *înșelați* în joc *ca și cum ar fi realitate*. În felul acesta copiii mai timizi devin cu timpul mai volubili, mai activi, mai curajoși și capătă mai multă încredere în capacitățile lor, mai multă siguranță și rapiditate în răspunsuri.

Datorită conținutului și modului lor de desfășurare, jocurile didactice sunt mijloace eficiente de activizare a întregului colectiv al clasei, dezvoltă spiritul de echipă, de într-ajutorare, formează și dezvoltă unele deprinderi practice elementare și de muncă organizată.

Jocul didactic matematic are un rol însemnat în socializarea elevilor, în procesul de integrare progresivă a acestora în viața socială, în dezvoltarea sentimentelor sociale.

În situațiile de joc, copilul realizează cea mai autentică învățare având impresia că se joacă. Învățătorul este acela care subordonează jocul scopurilor didactice ale lecției.

Jocurile își dovedesc eficiența tocmai prin integrarea afectiv-motivațională a participanților. Micii școlari integrați într-un proces neatractiv, rigid, dominat de sarcina de stocare și redare a cunoștințelor la cererea adultului, nu vor gusta bucuria descoperirii de cunoștințe sau de strategii operaționale, nu vor învăța pentru a cunoaște, ci motivația activității noi va fi cel puțin exterioară – obținerea unor calitative bune. Executarea unor acțiuni la comandă după reguli precise creează momente de tensiune, de emoții, dorința de a câștiga întrecerea, mobilizează la o activitate intensă de învățare al cărei efort, datorită atractivității, elevii nu-l simt, ci mai degrabă îl doresc.

Prin intermediul jocului didactic se pot dezvolta capacități cognitive, afective și volitive ale copiilor, se pot educa trăsături ale personalității creatoare, se pot asimila modele ale personalității creatoare, se pot asimila modele de relații interpersonale, se pot forma atitudini și convingeri.

Copiii pot învăța să utilizeze informațiile, timpul, spațiul și materialele puse la dispoziție, li se poate dezvolta spiritul de observație, spiritul critic și autocritic, capacitatea anticipativ-predictivă.

Mânuate cu iscusință, jocurile didactice matematice aduc o importantă contribuție la pregătirea elevilor pentru viață, deoarece conform principiului lui Seneca:

Nu pentru școală învățăm, ci pentru viață. (Revista de pedagogie nr. 12/1972, pag. 94).

Bibliografie:

- 1) Ed. Claparede – „*Psihologia copilului și Pedagogie experimentală*”, E.D.P. București, 1976;
- 2) H. Barbu, E. Popescu, F. Șerban – „*Activități de joc și recreativ-distractive*”, E.D.P. București, 1993;
- 3) J. Chateau – „*Copilul și jocul*”, E. D. P., București, 1984;
- 4) P. P. Neveanu – „*Dicționar de psihologie*”, Ed. Albatros, 1978;
- 5) Ursula Șchiopu, Viorica Piscoi – „*Psihologia generală și a copilului*”, Manual pentru licee pedagogice, E.D.P. București, 1987;
- 6) Revista de pedagogie nr. 12/1972, pag. 94.

REZULTATELE ȘCOLARE – OBIECT AL EVALUĂRII DIDACTICE

Prof. înv. primar Szilagyi - Tomoiu Mihaela
Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir Ar. Școala Gimnazială „Ioan Mihu” Vinerea

Prin rezultate școlare ale educaților, înțelegem ansamblul achizițiilor și modificărilor evolutive și cumulative înregistrate în planul lor personal, în urma parcurgerii unui program educațional (M. Bocoș, 2004, p. 16).

Tipologia rezultatelor școlare:

a) Cunoștințe acumulate și integrate

Elementele de referință în evaluare sunt valorile cognitive acumulate. Astăzi se pune tot mai mult accentul pe calitatea cunoștințelor, potențialitatea lor de a genera noi cunoștințe și valori și nu pe cantitatea acestora.

b) Capacitatea de operare și aplicare a achizițiilor

În activitatea instructiv-educativă se pune tot mai mult accentul pe capacitatea elevului de a opera cu achizițiile pe care le deține și de a le activa în contexte cât mai oportune. Evaluarea cunoștințelor trebuie completată cu evaluarea capacității de aplicare a acestora, fapt ce presupune un efort mai mare din partea evaluatorului în conceperea instrumentelor adecvate de evaluare.

c) Dezvoltarea capacităților intelectuale

Evaluarea capacităților intelectuale este mai puțin prezentă în practica școlară. Se recomandă orientarea activităților educative spre obiectivele formative ale educației, urmărind dezvoltarea capacității de observare, a aptitudinii de rezolvare de probleme, a capacității de a argumenta, a curajului de a emite ipoteze, a gândirii critice, autonome.

d) Conduite și trăsături de personalitate

Din această perspectivă, randamentul școlar poate fi privit ca o sinteză a mai multor aspecte ale comportamentului subiecților: cunoștințe acumulate, abilități formate, adică modul cum s-a structurat din punct de vedere cognitiv, afectiv, caracterial și social.

Rezultatele școlare reprezintă efecte ale activității didactice, diferite prin natura lor, fapt ce determină utilizarea unor proceduri și metode specifice de măsurare și apreciere pentru fiecare categorie de performanțe.

Pedagogia modernă, centrată pe competențe, prezintă câteva ipostaze ale rezultatelor școlare ale elevilor, adaptate noilor cerințe și realități.

Rezultatele școlare se materializează în următoarele ipostaze:

- prestația elevului ;
- performanța elevului;
- competențele elevului.

Prestația este cel mai simplu rezultat școlar și reprezintă doar un act elementar efectuat de elev. Un răspuns la o întrebare din lecția curentă reprezintă o prestație. Avantajul constă în faptul că prestația, ca rezultat școlar se poate corela cu ușurință și imediat cu un obiectiv educațional operaționalizat al lecției sau secvenței de învățare respective.

Se impune totodată delimitarea clară dintre competență și performanță școlară, în calitate de referențialuri ale evaluării.

Performanța școlară reprezintă un rezultat școlar complex și semnificativ ce poate fi constatat și evaluat contextual într-o perioadă mai mare de timp. Ea este corelată cu nivelul de realizare a unei sarcini de învățare, indicatorul concret al performanței fiind comportamentul sau manifestarea vizibilă a evaluatului. Evaluarea normativă se axează pe performanțele elevilor, adică pe ceea ce știe să facă elevul.

Performanța școlară reprezintă un sistem omogen de prestații, integrate în cadrul unei anumite acțiuni și valorificate în modele acționale utilizate de evaluat; performanța oferă date doar despre achizițiile pe care le deține elevul în prezent, nu are dimensiune predictivă (M. Bocoș, 2004, p. 17).

Performanța școlară este ceea ce elevul realizează efectiv, situațional, prin mobilizarea capacităților sale, ca urmare a confruntării cu o anumită sarcină de lucru. Performanța școlară poate fi corelată atât cu obiective operaționale, cât și cu obiective educaționale mai complexe.

Competența include performanța, însă este realizabilă în intervale mai mari de timp. Competențele, abilitățile și competențele pot fi evaluate prin intermediul comportamentului manifestat, prin manifestările exterioare, ce pot fi măsurate.

Competențele reprezintă ansambluri integrate de cunoștințe, capacități și abilități de aplicare, operare și transfer al achizițiilor, care permit desfășurarea cu succes a unei activități, rezolvarea eficientă a unei probleme sau a unei clase de probleme / situații. Competența presupune „a știi să faci” calitativ, eficient și prompt, într-o categorie / clasă de situații asemănătoare sau atipice (M. Bocoș, 2004, p. 18).

Pornind de la complexitatea competențelor și a subcompetențelor, se recomandă ca dezvoltarea lor să se realizeze progresiv, prin acumulări cumulative și integrative.

În funcție de domeniile și de abordările cu care se corelează, competențele pot fi:

- *competențe disciplinare*, ce vizează o singură disciplină;
- *competențe interdisciplinare*, ce pot fi realizate prin contribuția mai multor domenii, în maniere integratoare;
- *competențe transversale / transferabile / longitudinale*, realizate prin aportul tuturor disciplinelor de studiu și al practicilor educative.

Se pune astfel tot mai mult accentul nu pe cât știe elevul, ci pe ce știe să facă, cum aplică a achizițiile, ce comportamente noi a învățat. Prin raportarea la competență vom constata ce trebuia să facă elevii, iar prin raportarea la performanță constatăm ce au făcut elevii cu în mod concret.

Învățământul românesc pune tot mai mult accentul pe necesitatea centrării pe competențe, transferând interesul de pe cât știe elevul pe ceea ce știe să facă elevul, pe comportamentele noi pe care le-a învățat. Competența rămâne totodată o realitate dinamică și flexibilă, greu de surprins și cuantificat. Nu putem vorbi de formarea unei competențe, dacă elevul nu stăpânește cunoștințele sau deprinderile pe care aceasta le presupune.

Exemple de competențe

Disciplina - Limba și literatura română

Clasa a IV-a

- Sesizarea legăturii logice dintre secvențele unui mesaj oral;
- Redarea prin cuvinte proprii a conținutului unui text citit sau al unui mesaj audiat;
- Desprinderea ideilor principale dintr-un text citit;
- Desprinderea informațiilor de detaliu dintr-un text citit;
- Citirea conștientă, corectă, fluentă și expresivă a unor texte cunoscute;
- Identificarea secvențelor narative, dialogate și descriptive dintr-un text;
- Povestirea unui text literar după un plan simplu de idei;
- Redactarea unor texte de mică întindere, adaptându-le destinației și scopului comunicării;
- Utilizarea elementelor de construcție a comunicării studiate, în redactare a textelor;
- Elaborarea de răspunsuri la întrebări puse în legătură cu un text cu dominantă narativă;
- Construirea unor texte, pe baza unui plan propriu de idei;

Pornind de la competențele vizate, profesorul stabilește activități de învățare care să conducă spre formarea la elevi a acestor competențe. Printr-o evaluare formativă, realizată pe parcursul procesului didactic, profesorul urmărește rezultatele activității în diferite momente ale desfășurării ei. Profesorul va fi preocupat atât de cunoașterea progreselor elevilor, cât și de identificarea dificultăților de învățare pe care le întâmpină.

Disciplina - Limba și literatura română

Clasa a IV-a

Competența – Desprinderea ideilor principale și a informațiilor de detaliu dintr-un text citit (literar-nonliterar)

Exemple de activități de învățare supuse evaluării formative:

- exerciții de delimitare a unui text narativ în fragmente logice;
- exerciții de identificare a temei din poeziile studiate;
- exerciții în care se solicită completarea unor enunțuri lacunare cu informații de detaliu desprinse din textul suport;

- exerciții de povestire a fiecărui fragment;
- exerciții de formulare a ideilor principale într-o succesiune logică;
- exerciții de ordonare într-o succesiune logică a întâmplărilor prezentate într-un text citit;
- exerciții de identificare a determinantilor spațiali și temporali ai acțiunii;
- selectarea din text a caracteristicilor fizice și morale ale personajelor;
- grupări de personaje în funcție de anumite caracteristici;
- exerciții de discutare a textelor narrative citite, în funcție de următorii parametri: „cine”

(personajele), „ce face?” (acțiunea), „când”, „unde” (plasarea acțiunii în timp și spațiu), „cum” (modul de desfășurare a acțiunii);

- exerciții de citire explicativă și selectivă pentru desprinderea informațiilor esențiale și de detaliu dintr-un text citit;

Rezultatele școlare constituie o realitate complexă. O disociere a diferitelor tipuri devine necesară pentru că fiecare categorie de performanțe face necesară utilizarea unor proceduri și metode specifice de măsurare și apreciere.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Bocoș, M. (coord.), (2004), *Evaluarea în învățământul primar. Aplicații practice*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2004,
- 2.Bocoș, M., Jucan D. (2007) *Teoria și metodologia instruirii și Teoria și metodologia evaluării, repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Editura Paralela 45, Pitești
- 3.Cucoș, C. (2014), *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași
- 4.Radu, I. T. (2004), *Evaluarea în procesul didactic*, Editura Didactică și Pedagogică, București

SUBIECTUL AL DOILEA LA PROBA SCRISĂ A EXAMENULUI DE BACALAUREAT

Prof. Pop Romina - Maria, Liceul Teoretic Teiuș

Examenul de bacalaureat este considerat un examen al maturității, fiind cel mai important examen pentru tinerii absolvenți de liceu. Proba scrisă a examenului de bacalaureat la limba și literatura română presupune realizarea a trei subiecte, fiecare având un punctaj de 30 de puncte: răspunsuri pentru nouă itemi, pornind de la un text literar integral sau un fragment, un text de tip argumentativ și un eseu structurat sau de tip argumentativ.

La subiectul al doilea de la examenul de bacalaureat la limba și literatura română, cerința este de a se realiza un text argumentativ. Argumentarea este un mijloc prin care se susține sau se demonstrează un punct de vedere privitor la o temă, este un proces de justificare logică a unei opinii pe care vrem să o susținem, cu scopul de a persuadea sau a convinge partenerul de comunicare privitor la valabilitatea opiniei exprimate. O opinie nesusținută de argumente nu este o argumentare, ci o afirmație nejustificată, gratuită, neconvingătoare, lipsită de valabilitate.

În acest text argumentativ se cere să se argumenteze cu exemple și opinii personale, o idee sau o anumită temă (iubirea, familia, banii, internetul, școala, lectura etc.), în 150-300 de cuvinte.

Așa cum arată acest tip de text, ca cerință la proba scrisă la bacalaureat, există o structură standard de care trebuie să se țină cont: o ipoteză, două argumente, care pot fi pro sau contra și o concluzie.

Structura este: primul alineat, *ipoteza*: enunțarea temei și a direcției de dezvoltare a temei prin definirea termenilor; enunțarea și explicarea ideii centrale, a criteriului. Al doilea alineat cuprinde *primul argument*, afirmația ce cuprinde ideea principală; dezvoltarea, explicarea, dovedirea argumentului; concluzii. Al treilea alineat, *argumentul al doilea*: afirmația ce cuprinde ideea principală; dezvoltarea, explicarea, dovedirea argumentului; concluzii.

Ultimul alineat cuprinde *concluziile*: impactul și relevanța față de temă. Argumentele trebuie să fie „tari”, valide și să pornească de la premise adevărate, privitoare la tema pusă în discuție. Ele trebuie formulate clar și ordonate logic, fie deductiv (se începe cu o afirmație general, susținută apoi cu exemple adecvate), fie inductiv (se pornește de la exemple, spre a se generaliza ulterior).

Extrem de important este să fie folosiți **conectorii logici** în utilizarea alineatelor, a paragrafelor și pentru a marca elementele constitutive ale argumentului: adverbe și locuțiuni adverbiale, locuțiuni pronominale/adverbe (locuțiuni adverbiale) relative, locuțiuni conjuncționale. Acestea se despart prin virgulă de restul enunțului – de regulă – și contribuie la respectarea paralelismului sintactic. Conectorii sunt de mai multe tipuri:

- ✓ *conectori de premisă*: „în primul rând”, „în al doilea rând”, „pe de o parte”, „pe de altă parte”, „pentru început” etc; - conectori de susținere, ai explicației, de exemplificare, ai comparației, ai cauzalității: „din această cauză”, „în această privință”, „în ceea ce privește” (N.B!: această locuțiune conjuncțională este invariabilă, motiv pentru care verbul din componență nu se acordă – nu este corectă formularea de tipul „în ceea ce privesc banii”), „din acest motiv”, „de asemenea”, „de exemplu”, „pentru că”, „deoarece”, „fiindcă”, „spre deosebire de”, „precum”, „la fel ca” etc;
- ✓ *conectori de concluzie* (de încheiere): „în concluzie”, „prin urmare”, „de aceea”, „așadar”, „ca atare”, „în consecință” etc.

Recomandări:

- ✓ a se scrie textul mai întâi pe ciornă;
- ✓ a se analiza corectitudinea argumentelor și a se elimina erorile de logică, de relevanță; ordinea în care sunt așezate argumentele trebuie să corespundă modului natural în care gândesc oamenii: deducții, inducții, analogii etc. În ordine descrescătoare, următoarele aserțiuni au putere de convingere: fapte, judecăți, mărturii, credințe personale, prejudecăți;
- ✓ a se corecta greșelile de redactare/ scriere, greșelile de gramatică sau de stil;
- ✓ a se încadra textul în pagină, astfel încât să apară clar paragrafele cu alineat, care să marcheze principalele părți ale discursului;
- ✓ a se redacta în formă finală.

Erorile cele mai frecvente:

- ✓ utilizarea clișeelelor/ a ticurilor verbale;
- ✓ pleonasmul;
- ✓ cacofonia;
- ✓ repetiția supărătoare;
- ✓ comparații, epitete nefondate
- ✓ nesusținerea argumentelor cu exemple

Baremul subiectului al doilea este:

- structura discursului de tip argumentativ:
 - formulare adecvată a ideilor în scris: text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei componente: ipoteza, enunțarea și dezvoltarea argumentelor, concluzia – 4 p./ formulare parțial adecvată – 2 p. **4 puncte**
 - utilizare adecvată a mijloacelor lingvistice utile exprimării unei aprecieri (de exemplu: verbe de opinie, adverbe/locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității evaluative, conjuncții/locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, utilizate

pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, concluziv etc., conectori argumentativi) – 4 p./ utilizare parțial adecvată – 2 p **4 puncte**

– conținutul argumentării:

· formularea ipotezei/a propriei opinii față de problematica propusă **2 puncte**

· câte 3 puncte pentru enunțarea fiecăruia dintre cele două argumente adecvate

ipotezei **2 x 3 p. = 6 puncte**

· câte 3 puncte pentru dezvoltarea corespunzătoare a fiecăruia dintre cele două argumente enunțate:

dezvoltare clară, nuanțată – 3 p.; *încercare de dezvoltare, schematism* – 1 p. **2 x 3 p.**

= 6 puncte

· formularea unei concluzii pertinente

2 puncte

Părerii „critice”

În loc de „Concluzie” am ales varianta de a întreba câțiva elevi de la Liceul Teoretic Teiuș, care este părerea lor despre textul argumentativ. Acestea au fost răspunsurile:

„Textul argumentativ reprezintă o scriere, în care îți expui propria părere despre o anumită temă. Un text argumentativ bine realizat poate fi considerat o adevărată artă, o artă a scrisului frumos, deoarece e unic, cuprinzând viziunea ta proprie referitoare la un anumit subiect. Nu există două persoane cu gândire identică, ceea ce denotă că textul argumentativ oferă prilejul de a te afirma și de a-ți expune gândurile și părerile. Consider că, prin scrierea unui text argumentativ poți evidenția faptul că ai un vocabular excepțional și de asemenea, că deții o serie de informații culturale din diverse domenii.”, G.C. - elevă clasa a XII-a Uman

“Consider că, subiectul al doilea din cadrul examenului de bacalaureat proba limba și literatura română are un rol esențial în evaluarea abilităților de scriere și concentrare a elevului. Acest subiect oferă libertatea elevului de a crea un text de tip argumentativ. Acest tip de exercițiu recurge la valorificarea experiențelor culturale. Stimulează imaginația și creativitatea, ce există în fiecare dintre noi, în mod cert.” A.C. - elevă clasa a XI-a Real

“În opinia mea, subiectul de tip II al examenului de bacalaureat este important în viață, deoarece presupune un anumit grad de pregătire culturală și de asemenea, o anumită experiență în a scrie sau a susține propriile argumente.

Acest text trebuie încadrat în 150-300 de cuvinte, pentru a ne putea extinde argumentele cât mai mult și pentru a ne prezenta experiențele de viață. Argumentele trebuie evidențiate cât mai mult din propria experiență sau experiența altor persoane.

Pentru a atrage cititorul, textul trebuie să aibă ideile coerente și așezate în ordinea logică. De asemenea, se pot utiliza citate sau se pot face trimiteri spre opere literare.” A.U.- elevă clasa a IX-a Real

“Pentru mine textul argumentativ este o oportunitate prin care îmi pot exprima părerea în legătură cu tema dată. De cele mai multe ori, temele întâlnite sunt cele de care adolescenții se lovesc și e bine că sunt solicitate și ascultate opiniile lor.” G.B. - elevă clasa a X-a Real

Bibliografie utilizată:

1. Costache Adrian, Ioniță Florin, Lascăr, M. N., Săvoiu Adrian, **Limba și literatura română, Manual pentru clasa a IX-a**, Editura Grup Editorial Art, București, 2010
2. Gulea Dan, **Limba și literatura română**, Editura Paralela 45, București, 2014
3. Ene Alina, **Limba și literatura română - Bacalaureat**, Editura Niculescu, București, 2015
4. <http://www.edu.ro/index.php/articles/c517>

SCOPUL ȘI NECESITATEA EDUCAȚIEI ECOLOGICE

Prof. Pașca Adriana, Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia

Educația ecologică este procesul de recunoaștere a valorilor și de înțelegere a conceptelor, a formării deprinderilor și atitudinilor necesare pentru înțelegerea corectă și aprecierea interdependenței dintre om și natură.

Educația ecologică este educația informației prin lărgirea cunoștințelor despre mediu. Elevii trebuie să învețe ce înseamnă schimbările climatice globale, valorificarea deșeurilor solide, consecințele degradării mediului, rolul pe care ei ar trebui să-l joace în cunoașterea și prevenirea problemelor de mediu (Barna și colab., 1998).

Educația privind mediul înconjurător are semnificația deprinderii unui anumit „mod de viață” (Dobrotă, Barna, 1996). Punctul de plecare al acestui demers îl constituie optica noastră privind importanța pe care fiecare dintre noi o are în soluționarea problemelor. Protecția mediului înconjurător este de competența altora (administrații locale, organizații de protecția mediului, guvern etc.) că suntem cam prea neînsemnați pentru ca acțiunile noastre să aibă importanță și să fie în măsură să modifice o situație dată. Este o viziune greșită și un prim pas în soluționarea problemelor ar fi adoptarea altei gândiri. Fiecare dintre noi are însemnătatea lui, gesturile fiecăruia determină o anumită reacție. Important este să avem o atitudine constructivă, responsabilă, îndreptată în sensul soluționării problemelor. Educația privind mediul înconjurător se bazează pe principii globale, holistice și sistemice. Aceste principii se bazează pe faptul că întreaga lume este în interrelație, că fiecare acțiune va produce o reacție, care în complexul sistemelor vii este de multe ori imprevizibilă.

Scopul esențial al educației ecologice este acela de a oferi posibilitatea fiecărui individ posibilitatea de a manifesta o atitudine personală, responsabilă față de mediul în care trăiește. Educația ecologică trebuie să ducă la înțelegerea relațiilor existente între anumite situații și la dezvoltarea capacităților de a analiza, a sintetiza și a generaliza informațiile deținute. Este importantă soluționarea cauzelor care au condus la o anumită situație și nu a efectelor acestora.

Sistemul educațional actual din România se caracterizează prin lipsa unei adevărate preocupări pentru protecția și educația mediului. În ciuda faptului că se vorbește tot mai mult despre abordarea ecologică, bibliografia referitoare la aceste aspecte este foarte limitată la noi în țară.

Pentru a avea un mediu sănătos și curat, un public informat și educat, care să conștientizeze rolul său în societate și în natura înconjurătoare trebuie modernizat învățământul românesc. O atitudine umană care să protejeze natura are ca punct de plecare educația. Oamenii vor proteja natura dacă înțeleg acest lucru și sunt educați în acest sens.

Mediul a fost prezent dintotdeauna în programele de educație pentru că oferea un bogat conținut informațional ce poate fi folosit pentru majoritatea disciplinelor școlare. Educația ecologică este considerată de mulți autori atât o disciplină școlară, cât și o pregătire pentru viață a tinerilor. Privită din punct de vedere ecologic, lumea apare într-un ansamblu de interdependență, planeta fiind, de fapt, un simplu vehicul spațial în care pasagerii trebuie să împărtășească în egală măsură bunurile naturii, dar și grija pentru gospodărirea rațională a acestora.

Introducerea educației ecologice în școală are mai multe beneficii atât pentru profesori cât și pentru elevi, deoarece educația ecologică are mai multe avantaje:

1. Are un caracter atractiv pentru elevi;
2. Permite o abordare interdisciplinară (biologie, geografie, chimie);
3. Stimulează munca pe grupe;
4. Contribuie la dezvoltarea gândirii și creativității elevilor;
5. Încurajează participarea la acțiuni sociale, și luarea de decizii.

Bibliografie:

1. Barna, A., Pop, I., Moldovan, A., *Predarea biologiei în învățământul gimnazial*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1998;

2. Dobrotă, C., Barna, A., „Educația ecologică temelia unui mod de viață” I Profesorul meditator, în Marcu A. (coord), Zilele mediului pentru elevii clujeni, Cluj –Napoca, 1996;

PROIECT EDUCAȚIONAL - „SALVAȚI PĂMÂNTUL”

Prof. inv. preșc. Bara Nicoleta- Livia, G.P.P. Step By Step Nr.12 Alba Iulia

„Cel mai important lucru pe care îl avem de făcut, dacă vrem să salvăm lumea, este să educăm”. - Peter Scott

Argument:

Mediului înconjurător, ce depinde numai și numai de fiecare dintre noi, ne afectează în mod direct viața și sănătatea noastră. Este nevoie de mai multă atenție și de mai multă responsabilitate din partea fiecărui cetățean pentru a trăi într-un mediu curat, pentru a respira aer curat, pentru a bea apă curată și pentru a putea folosi condițiile de viață pe care ni le oferă natura.

Oamenii tratează cu neglijență acest aspect important al vieții lor, ceea ce duce la agravarea procesului de poluare și distrugere a mediului și implicit la distrugerea sănătății fiecăruia dintre noi și a celor din jur. Educația ecologică trebuie să fie parte integrantă a educației moderne și că procesul trebuie derulat de la cea mai fragedă vârstă atunci când copiii încep să descopere adevăruri ale științei, să cunoască și să respecte natura, să păstreze și să protejeze mediul în care trăiesc. Copiii trebuie să înțeleagă că poluarea mediului înconjurător dăunează grav sănătății omului și a vieții pe pământ și este cauzată în cea mai mare parte de activitățile umane.

Prin derularea proiectului „Împreună să acționăm, natura să o salvăm”, încercăm să punem bazele unui comportament ecologic și să le dezvoltăm copiilor atitudini pozitive față de mediul înconjurător și să implicăm părinții și comunitatea în îngrijirea, păstrarea și instituirea unor măsuri de protecție a mediului înconjurător și realizarea unui echilibru între organismul uman și mediul înconjurător.

Pentru că viața nu poate fi separată de mediu, întreaga educație ar trebui făcută în direcția protecției mediului. Mediului înconjurător, ce depinde numai și numai de fiecare dintre noi, ne afectează în mod direct viața și sănătatea noastră. Este nevoie de mai multă atenție și de mai multă responsabilitate din partea fiecărui cetățean pentru a trăi într-un mediu curat, pentru a respira aer curat, pentru a bea apă curată și pentru a putea folosi condițiile de viață pe care ni le oferă natura. Oamenii tratează cu neglijență acest aspect important al vieții lor, ceea ce duce la agravarea procesului de poluare și distrugere a mediului și implicit la distrugerea sănătății fiecăruia dintre noi și a celor din jur. Poluarea mediului a apărut odată cu omul, dar s-a dezvoltat și s-a diversificat pe măsura evoluției societății umane, ajungând astăzi una dintre importante preocupări ale specialiștilor din diferite domenii ale științei și tehnicii, al întregii populații a pământului. Primejdia reprezentată de poluare a crescut și crește neîncetat, impunând măsuri urgente pe plan național și internațional, în spiritul ideilor pentru combaterea poluării. Educația ecologică trebuie să fie parte integrantă a educației moderne și că procesul trebuie derulat de la cea mai fragedă vârstă atunci când copiii încep să descopere adevăruri ale științei, să cunoască și să respecte natura, să păstreze și să protejeze mediul în care trăiesc. Copiii trebuie să înțeleagă că poluarea mediului înconjurător dăunează grav sănătății omului și a vieții pe pământ și este cauzată în cea mai mare parte de activitățile umane.

Scopul proiectului este dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a mediului înconjurător, stimularea curiozității pentru explorarea acestuia și formarea unei atitudini pozitive și responsabile față de natură. Formarea unei atitudini pozitive față de mediul înconjurător și al unui comportament civic, de conservare și protejare a mediului înconjurător.

Obiective:

- Să exploreze, să observe ceea ce îl înconjoară folosind surse diverse de informare;

- Să perceapă și să denumească ecosisteme: parc, pădure, grădină, stol, stup, mușuroi, etc.
- Să cunoască succesiunea anotimpurilor și modul în care evoluează plantele în funcție de acestea și respectiv felul în care trebuie îngrijite.
- Să cunoască profesii legate de tema proiectului: pădurar, silvicultor, ecologiști;
- Să participe activ alături de adulți la activitățile practice de îngrijire și de conservare a mediului înconjurător.

Obiective privind cadrele didactice:

- Folosirea eficientă a mijloacelor didactice, utilizarea unor metode activ - participative și de învățare prin descoperire
- Implicarea părinților în diverse acțiuni;
- Sensibilitatea comunității cu privire la unele probleme de mediu.

Inventar de resurse:

Resurse de timp: un an

Resurse umane: cadrele didactice, copiii, părinții, pădurari, reprezentanții ai comunității locale.

Resurse materiale: materiale informative (cărți, pliante, reviste), fotografii, imagini, materiale din natură, diplome pentru concursuri, poezii și povești create, consumabile.

Metode și tehnici: observația, conversația, experimentul, problematizarea, brainstormingul, exercițiul, turul galeriei, metoda activă cubul, jocul de rol

Forme de realizare: observări/ convorbiri: experimente; acțiuni practice; povestiri; desene/activități practice; plimbări, drumeții; vizionări PPT, jocuri de rol, colecții, expoziții, concursuri, scenete ecologice.

Rezultatele așteptate: aptitudini de îngrijire, de curățire și emiterea risipei; folosirea diverselor materiale din natură; cunoașterea diverselor fenomene și investigarea lor; păstrarea sănătății prin evitarea poluării; plantarea și îngrijirea unor copaci; realizarea unor obiecte folosind materiale reciclabile; participarea directă la acțiuni de curățirea spațiului verde; alcătuirea unor albume cu imagini de la activitățile de protejare a mediului

Evaluarea proiectului:

- Organizarea expozițiilor cu lucrările copiilor;
- Acțiuni de curățire a spațiului verde din curtea grădiniței;
- Realizarea unui album cu fotografiile copiilor de la diversele acțiuni organizate;
- Parada costumelor din hârtie - acțiune de colectarea hârtiei
- „Prietenii mei, pădurea” - scenetă, cântece, dans tematic.

Inventarul de activități

Nr. Crt	Data	Tema activității	Modalități de realizare	Responsabil
1	Septembrie	Aerul curat – sănătate pentru noi	Plimbare în parc	Educatoarele
2	Octombrie	„Micii ecologiști”- Plimbare prin Parcul Dendrologic	Drumeție	Educatoarele Părinții Pădurarul
3	Noiembrie	Festivalul toamnei	Jocuri distractive cu material din natură	Educatoarele, Părinții
4	Decembrie	„Ce aruncăm, unde, cum și de ce”	Convorbire cu material intuitive (culorile pubelelor)	Educatoarele
5	Ianuarie	„Fiecare gunoi la căsuța lui” „Așa Da – așa Nu”	Selectarea gunoiului	Educatoarele
6	Februarie	„Apă curată – apă murdară” „Dezastre ecologice”- lectură după imagini	Convorbire	Educatoarele

7	Martie	„Aerul curat și sănătatea”, „Cine poluează aerul” „Ce putem face pentru a păstra aerul curat”	Convorbire /vizionare PP	Educatoarele
8	Aprilie	„Ziua pământului”	Concurs de desene	Educatoarele
	Mai	Parada costumelor din hârtie	Parada	
9	Iunie	„Evaluarea programului” - rezultatele muncii noastre	Scenetă cu conținut ecologic Oferirea diplomelor	Educatoarele

Concluzii

Mediul înconjurător ne asigură condițiile necesare vieții, însă depinde de noi dacă dorim să folosim aceste elemente esențiale cât mai util sau dacă vrem să ocolim acest aspect al vieții noastre. Poluarea planetei se agravează pe zi ce trece și se pare că populația nu acordă interes acestui proces nociv. Convingerea că această problemă este doar a specialiștilor și a forurilor internaționale, este tot atât de eronată, pe cât este și de gravă. Ocrotirea planetei este o problemă mondială, și, tocmai de aceea, fiecare om trebuie să-și asume această responsabilitate.

Bibliografie:

1. Iordache Vlad, Ardelean Florinela - *Ecologie și protecția mediului*, București, Editura Matrixrom, 2007.
2. Dincă Elena, *Copiii și natura – educație ecologică și de protecție a mediului*, București, Editura Caba Educațional, 2008;
3. Neguț Silviu - *Un singur Pământ – omul și mediul înconjurător*, București, Editura Albatros, 1978.
4. *Pro Ecologia Mileniului III* - Revistă de educație ecologică, Craiova, Editura Reprograph, 2007.

INVITAȚIE LA LECTURĂ ... O ISTORIE REINTERPRETATĂ

Prof. Căndea Tereza, Colegiul Național „Lucian Blaga” Sebeș

Relansarea cărții lui Sebastian Stanca - „Contribuția preoțimii române din Ardeal la războiul pentru întregirea neamului (1916-1919)” - în anul 2015 sub îngrijirea lui Mihai-Octavian Groza și Mircea Gheorghe Abrudan se înscrie sub semnul Centenarului Primului Război Mondial și al Marii Uniri – contribuind esențial la recuperarea și valorificarea memoriei războiului, cu multiplele sale nuanțe ascunse în spatele unor povești de viață înregistrate și consemnate în prea puțin cunoscutele documente.

Demersul realizat de doctoranzii Facultății de Istorie și Filosofie din cadrul Universității „Babeș - Bolyai” Cluj-Napoca se adaugă unei activități prolice materializate printr-un număr impresionant de studii de specialitate, recenzii și articole cuprinse în reviste și publicații traducând o consecvență științifică și morală exemplară.

Mai mult decât atât, reeditarea cărții preotului Sebastian Stanca întregeste zestrea spirituală a orașului nostru aducând în fața publicului cititor o personalitate locală ce a amprentat cultura națională.

De altfel, Mihai – Octavian Groza a realizat o performanță unică fiind primul student al Facultății de Istorie și Filosofie care a publicat o carte înainte de a-și finaliza studiile. Mai mult, din

anul 2013 este fondatorul Despărțământului Astra din Sebeș și redactor al revistei „Astra Savensis”.

De curând, Mihai – Octavian Groza s-a numărat printre „cei zece studenți ai anului” premiați în cadrul Celei de-a cincea ediții a „Galei Studenților din România”.

Rod al unei cercetări minuțioase, volumul de față abordează o temă pe cât de interesantă, pe atât de dificilă ce presupune stăpânirea unui întreg instrumentar științific, dar și o pasiune extraordinară orientată spre cercetarea unor aspecte ce nuanțează perspectiva asupra evenimentelor aducând un aport important la modelarea memoriei colective.

Făcând parte din categoria cărților-document, volumul se impune printr-o viziune unitară, prin acuratețea notației și prin atenția acordată amănuntului, luciditatea analitică fiind un instrument de lucru util specialiștilor, dar și o lectură interesantă, accesibilă oricărui tip de cititor.

Adaptată exigențelor lectorului contemporan, cartea preotului Sebastian Stanca e precedată de un Medalion bio – bibliografic ce conturează pregnant profilul unui intelectual de mare distincție și rafinament care și-a închinat viața și opera „dezrobirii conștiințelor”.

Personalitate de tip enciclopedic cu o activitate prodigioasă desfășurată în diverse domenii, Sebastian Stanca rămâne în conștiința publică mai ales prin opera istorică și literară.

O atenție deosebită este acordată dimensiunii memorialistice a operei lui Sebastian Stanca fixând într-un context istoric mai larg situația particulară a Ardealului și sacrificiul preoților transilvăneni.

Nota asupra ediției precizează intențiile autorilor de a oferi o altă perspectivă asupra unor evenimente tragice și atroce, precum și dificultatea unui asemenea demers menit să genereze clarificări și să fundamenteze atitudini.

Dublând documentul istoric cu un document sufletesc, mărturia clericului Sebastian Stanca reconfigurează o istorie trăită, înregistrată într-o conștiință lucidă ce reflectă pregnant dimensiunea sacrificiului preoților ardeleni, umiliți, arestați sau deportați de autoritățile austro-ungare.

Pentru a completa episodul încarcerării și deportării preoților români din Transilvania, autorii au adăugat sub formă de addenda textul conferinței susținute de Sebastian Stanca la Cluj, precum și două pasaje referitoare la același episod aparținând episcopului Roman Ciorogariu și lui Romulus Câdea.

Asemeni unor oglinzi paralele, Addenda 2,3,4 redimensionează trecutul și îl multiplică subliniind și mai pregnant supliciul „vinovaților fără vină” care au plătit un preț cumplit pentru că și-au iubit neamul, limba și credința.

Notele infrapaginale îmbogățesc textele cu explicații, indicii și referințe bibliografice menite să potențeze mesajul istoriografic, dar și conținutul editorial.

Rezumarea ediției critice în limba engleză (Abstract) înscrie volumul în circuitul european în seria cercetărilor dedicate comemorării Primului Război Mondial.

Indicele de nume și albumul de fotografii redau memoriei colective imaginea celor care prin sacrificiul lor au amprentat devenirea noastră contribuind esențial la configurarea unei istorii regionale individualizate și nuanțate.

Identificând, reconstituind și valorizând documente și texte mai puțin cunoscute referitoare la implicarea Transilvaniei în Primul Război Mondial, volumul reeditat de M.O. Groza și M.Gh. Abrudan redă patrimoniului național o personalitate culturală remarcabilă constituindu-se ca un studiu complex și unitar ce facilitează înțelegerea și cunoașterea istoriei definite ca act de reevaluare a trecutului.

Dincolo de contribuția științifică, volumul de față reprezintă un exercițiu de recunoștință dedicat unor eroi aproape necunoscuți care au făcut din credința în Dumnezeu și din dragostea de neam un crez de viață.

PROGRAMUL JOB SHADOW DAY LA LICEUL TEORETIC TEIUȘ, EDIȚIA A XIV-A

Prof. Popa Adriana, Liceul Teoretic Teiuș

Andreea Lascu, Margareta Hoca, Florina Tricu, Alisia Csiki, Alexandra Gherman, Maria Boancă, Alexandra Popa, Alina Popa, Tudor Hălălai, Diana Bîrsan, Adrian Macarie, Radu Găldean, Alexandru Oniga, Răzvan Pătrânjan și Paul Cobliș, elevi în clasele a XI-a din cadrul Liceului Teoretic Teiuș au experimentat timp de o zi statutul de angajat într-o instituție, aflând mai multe informații despre profesii chiar de la cei care le practică.

După activități premergătoare precum redactarea unui CV și a unei scrisori de intenție, descoperirea propriei personalități și a competențelor prin chestionare, simularea unui interviu cu un angajator și analiza derulării unui interviu, în data de 20.04.2016, elevii Liceului Teoretic Teiuș, coordonați de prof. Popa Adriana, au fost într-o activitate de shadowing la Primăria Orașului Teiuș. În cadrul instituției, elevii au fost primiți de către dl. primar ing. Mirel Hălălai și șefii de compartimente. Elevii au avut ocazia să cunoască mai bine modul în care funcționează această instituție importantă a orașului, interacționând cu personal din compartimente precum secretariat, urbanism, evidența populației etc., precum și specificul profesiilor cu care au intrat în contact.

Declarație Florina (elevă): *Pentru mine Job Shadow Day a fost un portal spre cunoașterea unor meserii complexe, care necesită un grad de responsabilitate ridicat. Discutând cu personalul din Primărie, am conștientizat că orice meserie care pare simplă este, de fapt, mult mai complexă decât pare. Această experiență mi-a lărgit orizontul în alegerea unei viitoare meserii pe care să o practic cu drag, datorită faptului că am avut ocazia de a întâlni oameni care își iubesc meseria și o practică cu drag.*

Declarație Margareta (elevă): *În urma vizitei realizate în această instituție, am învățat să apreciez mai mult persoanele care lucrează acolo, datorită responsabilității de care dau dovadă. Această experiență m-a ajutat să îmi dau seama ce domeniu pot să aleg pe viitor.*

Programul Job Shadow Day este implementat de 14 ani în România. Prin intermediul acestuia, elevilor li se oferă oportunitatea de a intra în contact cu mediul unui loc de muncă pentru a înțelege mai bine meseria, sarcinile, responsabilitățile, dar și abilitățile și competențele de care au nevoie pentru profesia respectivă. De asemenea, ei observă cum se desfășoară o zi de lucru obișnuită și cum trebuie să se pregătească pentru acea meserie. Tinerii descoperă noi opțiuni de carieră și află cum pot răspunde la unele dintre cele mai grele întrebări: „Ce vreau să devin după ce termin școala?”, „Unde vreau să lucrez?”, „Care este cel mai potrivit loc de muncă pentru mine?”.

FORMAREA CONDUITEI MORALE PRIN FIECARE LECȚIE PREDATĂ

Prof. Buta Violeta, Colegiul Tehnic Aiud, Școala Gimnazială „Axente Sever” Aiud

În procesul asimilării informațiilor științifice ale diferitelor discipline școlare, înțelegând principiile, legitățile și explicațiile științifice din diferite domenii, elevii dobândesc treptat și capacitatea de trăire și înțelegere a semnificațiilor valorice ale cunoștințelor.

În raport cu natura și particularitățile informațiilor asimilate prin studierea diferitelor obiecte de învățământ, tinerii devin capabili să-și exprime acțiunile valorice științifice, filosofice, morale, religioase, politice, ideologice, economice, ecologice, estetice etc. Acestea se sprijină pe motivația cognitivă a elevilor. Pe baza cunoașterii declanșate și susținute de motivația cognitivă, tinerii conștientizează faptul că nici știința și nici filosofia, nici ideologia și nici tehnica, tehnologiile și artele, nu se pot desprinde de aspectul de subordonare față de social.

Etica este disciplina care are ca obiect un aspect fundamental al acțiunii omenești care este desemnat, de obicei, cu termenul de „morală”. Morala privește preocuparea noastră pentru realizarea de acțiuni „bune”, pentru luarea deciziilor „corecte”. Ea face apel la distincția esențială dintre bine și rău. Morala poate fi considerată drept o dimensiune constitutivă a umanității omului.

Moralizarea ființei este una dintre sarcinile educației dintotdeauna. Obiectivele educației morale se situează pe următoarele linii: formarea conștiinței morale și formarea conduitei morale. Prin procesul educației morale se urmărește încorporarea și punerea în act a valorilor morale ale societății.

Formarea conștiinței morale se face acționând asupra mai multor componente:

- noțiunile și reprezentările morale
- ideile și concepțiile morale,
- sentimentele morale,
- atitudinile morale, convingerile morale,
- aspirațiile și idealul moral al personalității.

Formarea conduitei morale înseamnă acțiunea corelată asupra următoarelor structuri:

- comportamentale:
- deprinderile morale,
- obișnuințele morale,
- voința morală,
- caracterul.

Metodele și procedeele didactice se vor corela cu laturile ce urmează să se formeze, cu particularitățile de vârstă și individuale. Evantaiul metodologic este larg: supravegherea, exemplul moral, povestirea, exercițiul (ordin, dispoziție, rugămintă, avertisment, interdicție), aprecierea, aprobarea (acord, laudă, recompensă), dezaprobarea (somație, admonestare, observație, muștrare, pedeapsă morală), convorbirea, dezbateră, conferința etc.

În procesul formării valorilor morale, se va respecta o anumită gradație, cerută de particularitățile de vârstă. La copilul preșcolar se va impune formarea unor deprinderi și obișnuințe care vor fundamenta moralitatea de mai târziu. Mai târziu se pot prefigura etape ale educației morale în funcție de componentele comportamentului etic: formarea unor obișnuințe morale elementare, trezirea conștiinței morale, cultivarea convingerilor morale, stimularea comportamentelor afective, formarea atitudinilor etice, structurarea unor valori și a idealului moral.

Informarea și cultivarea acestor componente se poate acționa pe două căi: încurajarea atitudinilor pozitive și reducerea sau preîntâmpinarea celor negative. Educația pentru valori morale este facilitată de prezența unui cadru afectiv pozitiv, stimulat, generat de comportamentul profesorului.

Respectul pentru personalitatea elevilor, stabilirea unor relații permissive cu copiii, promovarea unui discurs echilibrat, fără stridențe sau sentimentalisme argumentative, sinceritatea și credința în disponibilitățile etice ale elevilor sunt pârgii indispensabile pentru formarea conștiinței și conduitei morale. Racordarea la viața reală, la istoria trecută sau prezentă a individualităților sau

colectivităților, la experiența elevilor, la resursele imaginative ale acestora se poate transforma într-o strategie suplimentară pentru cultivarea valorilor etice.

Educația morală, cu dimensiunile cognitive și afective, se va realiza pe următoarele direcții:

- cunoașterea valorilor;
- justificarea teoretică a valorilor;
- sădirea sentimentului obligației;
- cultivarea voinței de conformare a conduitei la valorile prevăzute;
- crearea obișnuinței de acțiune în conformitate cu valorile alese.

Profesorul rămâne în continuare factorul modelator principal, care are rolul de a integra experiențele întâmplătoare și variate ale elevilor, corelându-le și interpretându-le împreună cu ei, în conformitate cu standardele axiologice autentice, în cadrul fiecărei lecții indiferent de disciplina predată, pentru formarea conduitei morale a elevilor.

Conștiința morală, după Louis Legrand, înseamnă cunoașterea valorilor care se cer a fi integrate apoi în comportamentul persoanei, integrare ce presupune chiar obligația, dacă voința individuală nu este în consens cu valorile promulgate.

Bibliografie:

1. Ioan Nicola, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2001
2. Miron Ionescu, Ioan Radu, *Pedagogie*, Editura Didactica modernă, Cluj-Napoca, 2001
3. Constantin Cucoș, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2006